Ministerie van Veiligheid en Justitie

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari - juni 2015

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari - juni 2015

December 2015

Inhoudsopgave

1 **Inleiding** 4
1.1 Methodologie 5
1.2 De organisaties die bijdragen aan de Vreemdelingenketen 6
1.3 Managementinformatie IND 8

2 Werk, studie en gezin 10
2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag 11
2.2 Kerncijfers 12
2.2.1 Aanvragen en beslissingen 13
2.2.2 Wettelijke beslistermijnen reguliere procedures 18
2.2.3 Definitieve Regeling langdurig verblijvende kinderen 19
2.2.4 (Hoger) beroepen 19
2.3 Start-up regeling 20

3 **Asiel** 22
3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag? 23
3.2 Kerncijfers 24
3.2.1 Aanvragen en beslissingen 24
3.2.2 (Hoger) beroepen 26
3.2.3 Opvang 27
3.2.4 Asielinstroom in de Europese Unie van januari 2014 tot en met juni 2015 28
3.3 Platform Opnieuw Thuis 30

4 **Geweigerd aan de grens** 32
4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden? 33
4.2 Kerncijfers 34

5 Toezicht op legaal verblijf **36**

5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek? 37
5.2 Kerncijfers 38
5.2.1 Mobiel Toezicht Vreemdelingen 38
5.2.2 Vreemdelingentoezicht Nationale Politie 38
5.2.3 Vreemdelingenbewaring 40
5.3 Handhaven overtredingen licht inreisverbod 41

6 Vertrek **44**

6.1 Vertrek in beeld 45
6.2 Kerncijfers 46
6.2.1 Ketenbreed vertrek 46
6.2.2 Vertrekcijfers DT&V 46
6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM 47
6.2.4 Onderdak 48

Bijlage **50**

Afkortingenlijst 51

1

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Vreemdelingenketen (RVK) over de periode januari-juni 2015. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen de resultaten van de vreemdelingenketen in de eerste helft van 2015 in vergelijking met dezelfde periode in het voorgaande jaar of jaren, aan de hand van de volgende vijf doelen van de vreemdelingenketen:

Werk, studie en gezin
Vreemdelingen die kort of lang naar Nederland willen komen of in Nederland willen blijven voor onder andere werk, studie of gezin zo snel mogelijk, goed geïnformeerd en zorgvuldig getoetst, laten weten of ze mogen komen, mogen blijven of Nederland moeten verlaten, waarbij fraude en misbruik wordt bestreden.

Asiel
Asielzoekers snel en zorgvuldig identificeren, opvangen en begeleiden, duidelijkheid geven over hun verblijf of laten terugkeren.

Toegang/grensbewaking
Personen Schengen-conform en gericht gecontroleerd de grens laten passeren of weigeren, en personen die geen toegang krijgen tot Nederland zorgvuldig en zo snel mogelijk gecontroleerd terug laten keren.

Toezicht
Gericht en zorgvuldig toezicht op legaal en illegaal verblijf om de niet-naleving van voorwaarden betreffende verblijf tegen te gaan en vreemdelingen die zonder rechtmatig verblijf worden aangetroffen zorgvuldig en zo snel mogelijk gecontroleerd terug te laten keren.

Terugkeer
Vreemdelingen die niet in Nederland mogen verblijven, laten we zo snel mogelijk en zo veel mogelijk zelfstandig op zorgvuldige wijze gecontroleerd vertrekken.

1.1 Methodologie

Net als in de vorige edities van de RVK, is in deze editie op tientallen afgerond. Omdat deze afronding standaard is, zijn ten behoeve van de leesbaarheid de termen 'circa' en 'ongeveer' bij de cijfers weggelaten. De aantallen van nul tot vier worden wegens eventuele herleidbaarheid tot een persoon weergegeven als '<10' en de aantallen van vijf tot tien worden naar boven afgerond tot tien. De afronding op tientallen geldt overigens niet voor de Europese cijfers, omdat de leverancier van deze cijfers, Eurostat, afrondt op vijftallen.
Bij een afgeronde opsomming, bijvoorbeeld in een tabel, kan het voorkomen dat de (afgeronde) delen niet optellen tot de (afgeronde) som. De opsomming is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven. Om dezelfde reden zijn percentages berekend op basis van de desbetreffende niet-afgeronde aantallen.
Bij het opstellen van de RVK wordt gestreefd naar maximale vergelijkbaarheid, zowel tussen de RVK en andere rapportages als tussen de onderlinge edities van de RVK. Het komt echter voor dat een klein deel van de registraties van een bepaalde rapportageperiode pas na het verstrijken van die periode plaatsvindt. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan tussen rapportages en/of edities. Als dit leidt tot opvallende veranderingen is dat opgemerkt in een voetnoot. Waar relevant wordt de peildatum genoemd; voor de lezer is dan duidelijk dat het cijfer in kwestie de stand van zaken op een specifieke datum weergeeft.

Tot slot moet de kanttekening worden geplaatst dat in de RVK hoofdzakelijk over aantallen procedures wordt gerapporteerd, maar dat de aantallen en eventuele verbanden tussen de aantallen binnen een proces en tussen de processen niet als cohort kunnen worden benaderd. Waar bijvoorbeeld wordt gerapporteerd over aantallen ingediende toelatingsaan-

vragen en aantallen afgehandelde toelatingsaanvragen, zal het niet altijd om dezelfde procedures gaan. Een aanvraag kan net voor het verstrijken van de rapportageperiode worden ingediend of de behandeling van een aanvraag kan langer duren dan de tijdspanne van de rapportageperiode. Om die reden worden de aantallen aanvragen en de aantallen afgehandelde aanvragen binnen dezelfde periode niet rechtstreeks met elkaar in verband gebracht.

1.2 De organisaties die bijdragen aan de Vreemdelingenketen

De Rapportage Vreemdelingenketen beschrijft de resultaten behaald binnen de Vreemdelingenketen. Onderstaande organisaties dragen bij aan het behalen van de doelstellingen in de keten.

Organisaties die vallen onder het Ministerie van Veiligheid en Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst
De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het toelatingsbeleid in Nederland. Dat houdt in dat de IND alle aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers
Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is de organisatie die zorgt voor opvang en begeleiding van vreemdelingen. In opdracht van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie biedt het COA mensen in een kwetsbare positie (tijdelijke) huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

Dienst Terugkeer en Vertrek
De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) zorgt voor de uitvoering van het terugkeerbeleid en de aanpak van illegaal verblijf in Nederland. Dit houdt in dat de DT&V verantwoordelijk is voor zelfstandig en/of gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven of geen toegang tot Nederland hebben gekregen. De DT&V richt zich op de volgende vreemdelingen:
- Vreemdelingen van wie de asielaanvraag is afgewezen door de IND;
- Illegaal verblijvende vreemdelingen aan wie (vanuit het proces Toezicht) een toezichtsmaatregel is opgelegd;
- Niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen in straf-detentie (VRIS);
- Vreemdelingen die aan de DT&V het verzoek doen om namens hen bij hun autoriteiten te bemiddelen bij afgifte van een (vervangend) reisdocument.

Korps Nationale Politie
Sinds 1 januari 2013 is er één Korps Nationale Politie met tien regionale eenheden. De Politie heeft op grond van de Vreemdelingenwet 2000 taken ten behoeve van de uitvoering van de vreemdelingenwet en van de Schengen-Grenscode. De uitvoering van de politiële vreemdelingentaak is binnen de regionale eenheden belegd bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM), ondergebracht bij de Dienst Regionale Recherche. Vanuit de basisteams wordt bijgedragen aan de uitvoering van deze taak. De politiële vreemdelingentaak betreft handhaving, toezicht en identificatie. Daarnaast houden de afdelingen AVIM zich ook bezig met de opsporing van migratiecriminaliteit en mensenhandel.

Zeehavenpolitie
Het uitvoeren van grenscontroles (inclusief het beoordelen van visumaanvragen) en het uitvoeren van grensbewaking is belegd bij de Zeehavenpolitie (ZHP), onderdeel van de eenheid Rotterdam. De Rotterdamse haven is een maritieme buitengrens van het Schengengebied. De ZHP is verantwoordelijk voor het controleren van mensen die deze grens overschrijden.

Dienst Justitiële Inrichtingen
De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zorgt namens de minister van Veiligheid en Justitie voor de tenuitvoerlegging van straffen en vrijheidsbenemende maatregelen, zoals de bewaring van vreemdelingen die Nederland moeten verlaten.

Raad voor de rechtspraak
De Raad voor de rechtspraak (Rvdr) is het overkoepelende bestuur van de rechtspraak, dat verder bestaat uit de elf rechtbanken, de vier gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het Bedrijfsleven. Ondersteuning bij de bedrijfsvoering van de gerechten is één van de taken van de Rvdr. In dat kader levert de Rvdr gegevens over de beroepszaken van vreemdelingen.

Organisaties vallende onder andere ministeries

Koninklijke Marechaussee
De Koninklijke Marechaussee (KMar) is een politieorganisatie met een militaire status die waakt over de veiligheid van de staat, in Nederland en ver daarbuiten. De KMar is als grensautoriteit verantwoordelijk voor de bewaking van de Nederlandse grenzen en fungeert als grenspolitie. Hiervoor is de KMar in Nederland (aan de binnen- en buitengrenzen) en aan de buitengrenzen van Europa actief. Relevante thema's zijn: grenstoezicht, gedwongen terugkeer, mobiel toezicht veiligheid en de aanpak van identiteitsfraude.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het visumbeleid. De Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland toetsen visumaanvragen ('kort verblijf', minder dan 90 dagen, zogenoemde Schengen-visa) en bepalen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een visum.
Verder is het Ministerie van Buitenlandse Zaken betrokken bij het MVV-proces (machtiging tot voorlopig verblijf), de inburgeringstaak en de terugkeerproblematiek. Tot slot stelt het ministerie op verzoek van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (algemene, thematische en individuele) ambtsberichten op.

Onafhankelijke organisatie

Raad van State
De Raad van State (RvS) is onder meer de hoogste nationale rechter in het vreemdelingenrecht (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State) De Raad van State vervult tevens een belangrijke adviserende functie ten aanzien van alle voorgenomen wetgeving, inclusief die van het terrein van het vreemdelingenrecht. Voor de rapportage levert de RvS gegevens over de zaken in hoger beroep van vreemdelingen.

Non- of intergouvernementele organisatie

Internationale Organisatie voor Migratie
De Nederlandse overheid heeft een overeenkomst met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ter ondersteuning bij het zelfstandig vertrek van vreemdelingen uit Nederland. IOM heeft als intergouvernementele organisatie een onafhankelijke positie en is geen ketenpartner maar een partner die met de vreemdelingenketen samenwerkt.

IOM richt zich op vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land.

VluchtelingenWerk Nederland
VluchtelingenWerk Nederland (VWN) is een non-gouvermentele organisatie die de belangen van vluchtelingen en asielzoekers in Nederland behartigt.
De kerntaken van VWN zijn persoonlijke steun op zowel juridisch als maatschappelijk terrein, beleidsbeïnvloeding, zoals het signaleren van knelpunten in de asielprocedure en het bevorderen van draagvlak voor asielzoekers en vluchtelingen in de samenleving.

1.3 Managementinformatie IND

Zoals eerder aangekondigd in de RVK over 2014, is de informatie van de IND in de voorliggende editie afkomstig uit het nieuwe datawarehouse (Metis) dat aan het einde van 2014 in gebruik is genomen. Met het nieuwe datawarehouse maakt de IND een belangrijke kwaliteitsslag op het gebied van cijfers over asiel- en reguliere procedures.
De verbeteringen zien niet alleen op de cijfers over 2014 maar ook met terugwerkende kracht op de cijfers over 2013. Dit heeft tot gevolg dat de IND-cijfers over 2013 en 2014 in deze RVK af kunnen wijken van de cijfers in de RVK's januari- juni 2014 en eerder. De jaren daarvoor zijn niet met terugwerkende kracht bijgesteld.

2

Werk, studie en gezin

2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag

In het reguliere toelatingsbeleid zijn de verblijfsdoelen en toelatingsvoorwaarden vastgelegd. Zo is het voor vreemdelingen die voor bijvoorbeeld werk, studie of gezinsleven naar Nederland willen komen duidelijk aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. De ambitie is om evenwicht te houden tussen enerzijds de draagkracht van de samenleving en anderzijds de snelle en eenvoudige toelating voor wie een bijdrage levert aan de (kennis-)economie, wetenschap en cultuur.

Vreemdelingen die onder het reguliere toelatingsbeleid in Nederland willen verblijven, hebben een verblijfsvergunning regulier (VVR) nodig. Het merendeel van de vreemdelingen heeft eerst een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) nodig om Nederland in te reizen.[1] De aanvragen voor MVV en VVR zijn samengevoegd in de procedure voor Toegang en Verblijf (TEV). De vreemdeling of de referent start de TEV-procedure door het indienen van een MVV-aanvraag bij de diplomatieke post in het land van herkomst (de vreemdeling) of bij de IND (de referent). Als de MVV wordt afgegeven, stelt de IND de vreemdeling na inreis in Nederland ambtshalve (zonder aanvraag) in het bezit van een VVR. Niet MVV-plichtige vreemdelingen kunnen Nederland zonder MVV inreizen en hier bij de IND een VVR aanvragen (dus zonder MVV) of de referent kan de aanvraag voor hen indienen voordat de vreemdelingen inreizen.

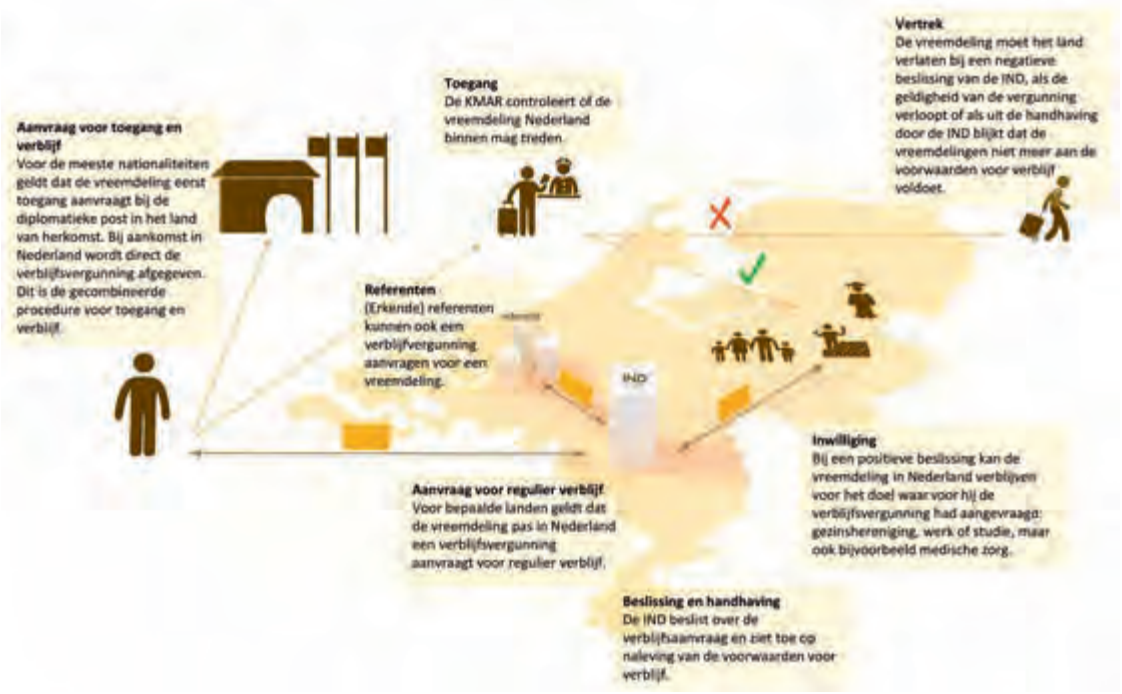

[1] De landen die zijn uitgezonderd van de MVV-plicht zijn de landen van de Europese Economische Ruimte, Australië, Canada, Japan, Monaco, Nieuw-Zeeland, de Verenigde Staten, Zuid-Korea en Zwitserland. Tevens bestaan er beleidsmatige uitzonderingen op de MVV-plicht.

Dit hoofdstuk behandelt ook het verblijf van vreemdelingen die een beroep kunnen doen op het vrij verkeer van personen. Dit zijn EU-burgers en eventueel derdelander gezinsleden van EU-burgers. Voor de derdelanders is een EU-document verplicht. Het is het bewijs van verblijfsrecht in Nederland. Voor EU-burgers is het niet verplicht.[2]
Zij vragen het alleen aan als zij nog niet vrij zijn op de Nederlandse arbeidsmarkt. Zij kunnen ermee aantonen dat zij in Nederland mogen werken en verblijven. Op het EU-document staat een aantekening dat hun werkgever in het bezit moet zijn van een tewerkstellingsvergunning (TWV) of deze niet nodig heeft.

Bij afwijzing van een reguliere aanvraag kan bezwaar worden aangetekend bij de IND, en (hoger) beroep bij de rechtbank of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.2 Kerncijfers

Voor reguliere toelating kunnen organisaties, bedrijven en instellingen worden erkend als referent en vervolgens als zodanig vermeld worden in een openbaar register. Daarmee kunnen ze voor vreemdelingen die ze naar Nederland willen laten komen gebruik maken van een versnelde toelatingsprocedure. In de eerste helft van 2015 zijn 460 aanvragen om erkenning als referent ingediend. In deze periode zijn 440 erkend referentschapsprocedures afgerond. Daarvan werden 370 ingewilligd en 30 afgewezen. Daarnaast zijn ook 30 aanvragen ingetrokken door de klant, buiten behandeling gesteld, of anderszins niet inhoudelijk afgedaan. Op 30 juni 2015 komt het totaal aantal erkende referenten daarmee op 4.180.

In de cijfers over reguliere verblijfsprocedures wordt in de RVK onderscheid gemaakt naar:
- TEV-procedures (MVV-plichtige vreemdelingen) en VVR (zonder MVV)-procedures;
- EU-document procedures (verblijf op grond van het vrij verkeer van personen).

TEV- en VVR (zonder MVV)-procedures
Voor de cijfermatige weergave van TEV en VVR procedures wordt voortgebouwd op de clusterindeling zoals die met de Wet Modern Migratiebeleid (MoMi) is geïntroduceerd. De clusters zijn:

1. Uitwisseling
2. Studie
3. Arbeid tijdelijk
4. Arbeid regulier
5. Kennis & talent
6. Familie & gezin
7. Humanitair tijdelijk
8. Humanitair niet-tijdelijk
9. Bijzonder verblijf

[2] Cijfers van EU-burgers die in Nederland verblijven en die geen EU-document aanvragen, zijn in de Vreemdelingenketen in het toelatingsproces niet bekend en komen als zodanig niet terug in deze rapportage.

Een aantal verblijfsclusters bevat slechts een gering aantal verblijfsdoelen waardoor het aantal procedures in een dergelijk cluster in de regel ook laag zal zijn. Bij kleine aantallen doen zich procentueel gezien eerder grote fluctuaties voor. In veel gevallen is de stijging of daling in absolute aantallen, ondanks een aanzienlijke procentuele stijging of daling, niet substantieel.

EU-documentprocedures

Daarnaast worden ook de cijfers getoond van procedures van vreemdelingen die een beroep doen op verblijf op grond van het vrij verkeer van personen (EU-documentprocedures). Deze worden onderverdeeld naar EU-burgers en derdelanders.

2.2.1 Aanvragen en beslissingen

Reguliere toelatingsprocedures in Nederland worden in twee categorieën getoond:

1. Het aantal TEV-procedures;
2. Het aantal VVR-procedures.

	Instroom	Afgehandeld
2014-1	16.280	14.440
2015-1	19.240	17.580
% verschil	↑ 18%	↑ 22%

Tabel 2.1 *Instroom en afhandelingen TEV-procedures (bron: IND)*

	Instroom	Afgehandeld
2014-1	8.750	8.800
2015-1	9.200	9.100
% verschil	↑ 5%	↑ 3%

Tabel 2.2 *Instroom en afhandelingen VVR-procedures (bron: IND)*

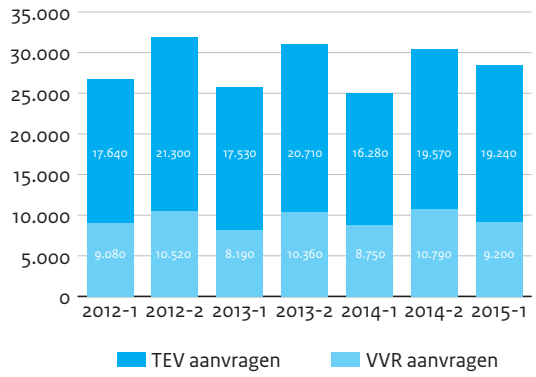

Figuur 2.1 *Aantal TEV- en VVR procedures 2012-2015-1 (bron: IND)*[3]

In figuur 2.1 worden per half jaar de reguliere aanvragen sinds 2012 weergegeven, onderverdeeld in de procedures TEV en VVR (zonder MVV). Het totaal aantal aanvragen voor een reguliere verblijfsvergunning toont vergeleken met dezelfde periode in het vorig jaar een stijging'.
Van de eerste helft van 2014 naar de eerste helft van 2015 gaat het om een stijging van 14%. De stijging komt voor rekening van zowel het aantal aanvragen dat in de TEV-procedure wordt gedaan (18%), als het aantal aanvragen voor een VVR zonder dat daarvoor eerst een MVV benodigd is.(5%)

Hieronder worden van de twee categorieën de ontwikkeling van de instroom (aanvragen) getoond, eerst de reguliere toelatingsprocedures (TEV en VVR zonder MVV) en daarna van de procedures EU-documenten.

TEV-procedures per verblijfscluster

De IND behandelt toelatingsaanvragen van MVV-plichtige vreemdelingen in de TEV-procedure (hierna genoemd: aanvragen).

[3] In deze paragraaf worden de ingediende en de afgehandelde aanvragen behandeld. De aantallen kunnen niet als cohort worden benaderd, omdat aanvragen niet per se in dezelfde rapportageperiode worden ingediend als waarin ze worden afgehandeld. Zie ook paragraaf 1.1 van de inleiding.

Figuur 2.2 toont het aantal aanvragen voor de TEV in de eerste helft van 2014 en de eerste helft van 2015 uitgesplitst naar verblijfscluster. De onderliggende aantallen en de verschillen tussen de twee perioden zijn verder uitgewerkt in tabel 2.3.

In tabel 2.3 is het totaal aantal TEV-aanvragen naar verblijfscluster uitgesplitst en per cluster afgezet tegen de vergelijkbare periode een jaar eerder. De tabel laat zien dat de stijging van het totaal aantal ingediende aanvragen als geheel 18% bedraagt en in het eerste half jaar van 2015 uitkomt op 19.240. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de toename in de verblijfsclusters Familie & Gezin en Studie. Deze stegen met respectievelijk 1.200 en 920 aanvragen. Ook het verblijfscluster Kennis & Talent steeg met zo'n 560 aanvragen. Een daling deed zich voor bij Arbeid tijdelijk (ongeveer 80 minder aanvragen).

	2014-1	2015-1	% verschil
Uitwisseling	520	600	↑ 17%
Studie	4.040	4.960	↑ 23%
Arbeid tijdelijk	210	130	↓ 39%
Arbeid regulier	240	510	↑ 116%
Kennis & Talent	3.630	4.190	↑ 15%
Familie & Gezin	7.610	8.810	↑ 16%
Humanitair tijdelijk	<10	10	↑ 800%
Humanitair niet-tijdelijk	20	30	↑ 47%
Bijzonder verblijf	10	<10	↓ 70%
Totaal	**16.280**[4]	**19.240**	**↑ 18%**

Tabel 2.3 *Aantal opgestarte TEV-procedures per verblijfscluster (Bron: IND)*

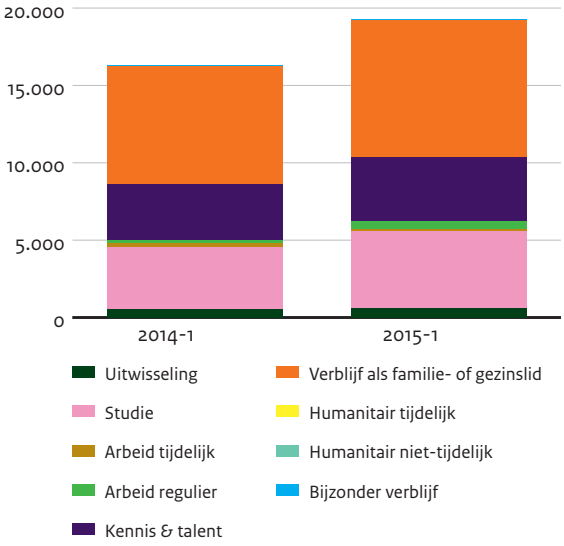

Figuur 2.2 *Aantal ingediende TEV aanvragen per verblijfscluster per half jaar (Bron: IND)*

Hieronder worden significante ontwikkelingen nader toegelicht.
De ambitie is om de migranten die Nederland nodig heeft – met name studie-, arbeids- en kennismigranten – door middel van snelle en doeltreffende procedures toe te laten. De stijging in de verblijfsclusters Studie, Arbeid regulier en Kennis & Talent laat zien dat het gevoerde beleid zijn vruchten afwerpt.
De toename van aanvragen voor Familie & Gezin wordt met name veroorzaakt door een toename van het aantal aanvragen voor het uitoefenen van gezinsleven in Nederland op grond van artikel 8 EVRM. Deze stijging houdt verband met de toegenomen asielinstroom. Het betreft die gezinsleden die niet onder het nareisbeleid vallen maar waarvoor wel een aanvraag voor een verblijfsvergunning wordt ingediend.

[4] De cijfers van 2012 zijn afkomstig uit het oude Datawarehouse (zie ook paragraaf 1.3). Vanwege invoering van de Momi-clustering zijn de cijfers van 2011 en 2010 niet vergelijkbaar met de weergegeven jaren en daarom is dit niet opgenomen. Voor TEV geldt: MVV voor 1 juni 2013 is MVV exclusief MVV-nareis, voor VVR geldt: voor 1 juni 2013 is VVR zonder MVV.

Uit tabel 2.4 blijkt dat het aantal totaal aantal afgehandelde verblijfsaanvragen in de TEV-procedure in de eerste helft van 2015 stijgt ten opzichte van dezelfde periode in 2014. Ook blijkt dat in de huidige rapportageperiode 89% van de afgehandelde aanvragen in de TEV werd ingewilligd.

	2014-1[5]	2015-1	% verschil	Inwilligings-percentage 2015-1
Uitwisseling	460	530	↑15%	100%
Studie	2.690	4.390	↑63%	100%
Arbeid tijdelijk	140	120	↓14%	80%
Arbeid regulier	260	500	↑95%	77%
Kennis & Talent	3.410	4.090	↑20%	96%
Familie & Gezin	7.460	7.910	↑6%	80%
Humanitair tijdelijk	<10	10	↑800%	55%
Humanitair niet-tijdelijk	20	30	↑25%	84%
Bijzonder verblijf	20	10	↓63 %	83%
Totaal	**14.440**	**17.580**	**↑22%**	**89%**

Tabel 2.4 *Aantal afgehandelde TEV-aanvragen en inwilligingspercentage per verblijfscluster (Bron: IND)*

Het inwilligingspercentage van de afgehandelde TEV-aanvragen is stabiel en ligt net als in voorgaande perioden rond de 90%. De stabiliteit van het inwilligings-percentage geldt ook voor de clusters Uitwisseling, Studie, Kennis & Talent en Familie & Gezin binnen de categorie TEV. Sinds de eerste helft van 2014 laat het inwilligingspercentage voor het cluster Arbeid tijdelijk daarentegen een dalende trend zien en Arbeid regulier juist een stijgende lijn. Een reden voor dit laatste is waarschijnlijk het Convenant Aziatische horeca dat sinds 1 oktober 2014 van kracht is. Aanvragen in dat kader worden vrijwel allemaal ingewilligd. Bij de clusters Humanitair en Bijzonder Verblijf moet de kanttekening worden geplaatst dat de aantallen procedures in deze clusters laag zijn waardoor het percentage aanzienlijk kan wijzigen door enkele inwilligingen meer of minder.

[5] Aantallen 2014-1 wijken licht af van eerder gerapporteerde cijfers in RVK over januari- juni 2014 (zie paragraaf 1.3).

VVR (zonder MVV) procedures per verblijfscluster

De IND behandelt toelatingsaanvragen van niet-MVV-plichtige vreemdelingen in de VVR-procedure (hierna genoemd: aanvragen).

Figuur 2.3 toont het aantal aanvragen voor de VVR zonder MVV in de eerste helft van 2014 en de eerste helft van 2015 uitgesplitst naar verblijfscluster. De onderliggende aantallen en de verschillen tussen de twee perioden zijn verder uitgewerkt in tabel 2.5.

	2014-1	2015-1	% verschil
Uitwisseling	570	740	↑ 30%
Studie	730	930	↑28%
Arbeid tijdelijk	80	50	↓ 33%
Arbeid regulier	250	350	↑ 43%
Kennis & Talent	1.450	1.580	↑ 10%
Familie & Gezin	4.510	4.580	↓ 2%
Humanitair tijdelijk	610	380	↓ 38%
Humanitair niet-tijdelijk	480	540	↑ 14%
Bijzonder verblijf	90	40	↓ 54%
Totaal	**8.750**	**9.200**	**↑ 5%**

Tabel 2.5 *Aantal ingediende VVR (zonder MVV) aanvragen per verblijfscluster (Bron: IND)*

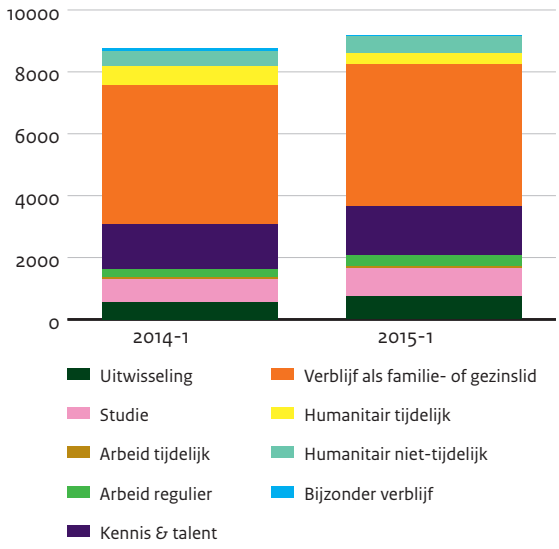

Figuur 2.3 *aantal ingediende aanvragen VVR (zonder MVV) per verblijfscluster en per jaar (Bron: IND)*

De tabel laat zien dat de stijging van het aantal ingediende aanvragen VVR als geheel 5% bedraagt en steeg naar 9.200. De stijging is niet significant en is in absolute aantallen voornamelijk het gevolg van een stijgend aantal aanvragen voor Uitwisseling, Studie, Kennis & Talent en Arbeid regulier. Van de verblijfsclusters waar zich een afname voordoet, is dat met name het geval bij Humanitair tijdelijk (230 VVR-aanvragen minder).

Hieronder worden significante ontwikkelingen nader toegelicht.

- Uitwisseling: De toename van 30% is het gevolg van een forse toename van aanvragen van uitwisselingsstudenten uit Canada, Australië en Nieuw Zeeland. Verder is er sprake van een lichte afname van au-pair-aanvragen.
- Het aantal aanvragen in het verblijfscluster Studie blijft stijgen. Nederland wil aantrekkelijk zijn voor buitenlandse studenten.
- Na de aanscherping van de Wet arbeid vreemdelingen op 1 januari 2014 stijgt het aantal aanvragen Arbeid regulier in de eerste helft van 2015 weer ten opzichte het aantal in de eerste helft van 2014, maar blijft nog ver onder het niveau van voor de aanscherping.
- Het aantal aanvragen Humanitair tijdelijk is gedaald. In de eerste helft van 2014 is er bij de SVB een toename geweest van aanvragen om remigratievoorzieningen, omdat de regelgeving per 1 juli 2014 aangescherpt zou worden. Dat heeft rechtstreeks gevolgen voor het aantal aanvragen voor een verblijfsvergunning dat wordt ingediend (oud-Nederlanders die een vergunning nodig hebben om de periode tot vertrek uit het buitenland te overbruggen). De stijging in de eerste helft van 2014 was derhalve waarschijnlijk eenmalig.
- Bijzonder verblijf: De afname (54%) in de eerste helft van 2015 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de afname van aanvragen conform beschikking staatssecretaris.

Uit tabel 2.6 blijkt dat het totaal aantal afgehandelde aanvragen in de eerste helft van 2015 met 4% is toegenomen. Ook blijkt dat in de huidige rapportageperiode 82% van het totaal aantal afgehandelde aanvragen werd ingewilligd.

Afgehandelde aanvragen VVR (zonder MVV)	2014-1	2015-1	% verschil	Inwilligings-percentage 2015-1
Uitwisseling	520	770	↑50%	99%
Studie	600	960	↑60%	99%
Arbeid tijdelijk	70	60	↓12%	75%
Arbeid regulier	220	370	↑65%	76%
Kennis & Talent	1.640	1.580	↓4 %	76%
Familie & Gezin	4.530	4.450	↓ 2%	85%
Humanitair tijdelijk	590	400	↓33%	65%
Humanitair niet-tijdelijk	500	460	↓ 9%	27%
Bijzonder verblijf	110	50	↓56%	41%
Totaal	**8.790**	**9.100**	**↑ 4%**	**82%**

Tabel 2.6 *Aantal afgehandelde aanvragen VVR (zonder MVV) en inwilligingspercentage per verblijfscluster (Bron: IND)*

Ook in de eerste helft van 2014 was het inwilligingspercentage van de afgehandelde aanvragen VVR circa 80%. En ook als wordt onderscheiden naar de verschillende verblijfsclusters, zijn de inwilligingspercentages in grote lijnen gelijk in vergelijking met die van het eerste half jaar van 2014. Wat hier echter opvalt is de stijging van 10 % van het inwilligingspercentage in het verblijfscluster Kennis & Talent.

Aanvragen voor EU-documenten

	Instroom	Afgehandeld
2014-1	1.380	1.330
2015-1	1.270	1.220
% verschil	↓ 8%	↓ 9%

Tabel 2.7 *Instroom en afhandelingenaanvragen EU-documenten (bron: IND)*

EU-documentprocedures naar nationaliteitsgroep

EU-burgers die nog niet vrij zijn op de Nederlandse arbeidsmarkt (EU-document niet verplicht) kunnen een EU-document aanvragen. Derdelander gezinsleden van EU-burgers (EU-document verplicht) moeten een EU-document aanvragen. Het is geen toelatingsaanvraag maar een bewijs van het verblijfsrecht op grond van het vrij verkeer van personen. Uit het document blijkt onder welke voorwaarden in Nederland mag worden gewerkt (toegang tot de arbeidsmarkt). De cijfers over de EU-documenten geven geen inzicht in het totaal aantal EU-burgers dat in Nederland verblijft omdat de aanvraag voor een EU-document voor hen vrijwillig is.[6]

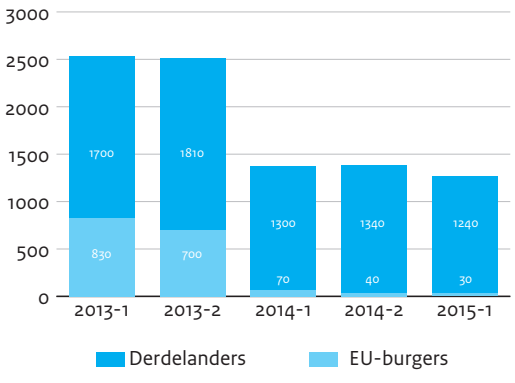

Figuur 2.4 *Aantal ingediende aanvragen EU-document naar nationaliteitsgroep en per halfjaar (Bron: IND).*

[6] Statistieken over EU-burgers die zich hebben laten inschrijven in de BRP in Nederland zijn beschikbaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

In figuur 2.4 is onderscheid gemaakt naar de beide nationaliteitsgroepen die een EU-document kunnen aanvragen. De figuur maakt inzichtelijk dat het aantal EU-burgers dat een EU-document aanvraagt laag blijft. Uit tabel 2.8 blijkt dat het in de eerste helft van 2015 gaat om een daling van 55% afgezet tegen dezelfde periode in 2014. Deze ontwikkeling is grotendeels gelegen in het feit dat Bulgaren en Roemenen sinds 1 januari 2014 geen TWV meer nodig hebben. Zij hoeven dus niet meer aan te tonen dat ze in Nederland mogen werken (en zij hoeven hiervoor nu ook geen EU-document meer aan te vragen). Burgers van Kroatië zijn niet vrij op de arbeidsmarkt en kunnen daarom nog een EU-document aanvragen.

	2014-1	2015-1	% verschil
EU-burgers	70	30	↓ 55%
derdelanders	1.300	1.240	↓ 5%
Totaal	**1.380**	**1.270**	**↓ 8%**

Tabel 2.8 *Aantal ingediende aanvragen voor EU-document naar nationaliteitsgroep (Bron: IND)*

Tabel 2.8 maakt verder duidelijk dat ook het aantal aanvragen van derdelanders voor het EU-document een afnemende trend lijkt te zijn. Het gaat om een afname van 5% ten opzichte van de eerste helft van 2014.
Het inwilligingspercentage van aanvragen om een EU-document was 79% in de eerste helft van 2015. Daarvan was het percentage bij derdelanders 79% en bij EU-burgers 96%.

2.2.2 Wettelijke beslistermijnen reguliere procedures

In het eerste half jaar van 2015 is 96 procent van de TEV-aanvragen binnen de wettelijke termijn beslist, 91 procent van de VVR (zonder MVV) aanvragen en 71 procent van de EU-document aanvragen.

Sinds begin 2013 zijn de voorraden en behandelduur bij reguliere verblijfsaanvragen aan het afnemen. Dit wordt ook weerspiegeld in het aandeel aanvragen dat binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. Bij de afhandeling van de TEV en VVR aanvragen zijn in 2015 meer aanvragen binnen de wettelijke termijn beslist. Sommige aanvragen vergen meer tijd (en onderzoek) dan de wettelijke termijn om tot een zorgvuldige beslissing te kunnen komen.

	2014-1	2015-1
TEV	95%	96%
VVR (zonder MVV)	85%	91%
EU-documenten	83%	77%

Tabel 2.9 *Percentages binnen wettelijke termijn beslist (Bron: IND)*

2.2.3 Definitieve Regeling langdurig verblijvende kinderen

De regeling langdurig verblijvende kinderen is op 1 februari 2013 in werking getreden. De regeling bestaat uit een overgangsregeling ("het kinderpardon"), die tot 1 mei 2013 liep, en een definitieve, doorlopende regeling. In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de definitieve regeling.
Van de aanvragen die in de eerste helft van 2015 zijn behandeld is de afwijzingsgrond die het meest voorkomt het niet actief werken aan vertrek. Daarnaast zijn er nog twee andere afwijzingsgronden die regelmatig voorkomen. Bij de ene afwijzingsgrond is niet voldaan aan het criterium dat een vreemdeling ten- minste vijf jaar voor zijn achttiende verjaardag een asielaanvraag moet hebben ingediend. Bij de andere afwijzingsgrond heeft de vreemdeling zijn identiteit of nationaliteit niet kunnen aantonen.

	Aanvragen	Afgehandeld	Ingewilligd in eerste aanleg en bezwaar	Afgewezen
2013 vanaf 1 feb	400	170	20	150
2014	520	530	50	480
1e helft 2015	280	220	20	200
Totaal	**1.200**	**920**	**90**[7]	**830**

Tabel 2.10 *Instroom en uitstroom aanvragen voor de Regeling langdurig verblijvende kinderen*[8] *(bron: IND)*

2.2.4 (Hoger) beroepen[9]

De Vreemdelingenkamers doen de beroepen af die worden ingediend naar aanleiding van een beslissing in een reguliere procedure. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State doet dit voor de ingediende hoger beroepen.

Tabel 2.11 geeft de aantallen weer van de binnengekomen en afgehandelde (hoger) beroepszaken inclusief voorlopige voorzieningen.

	Beroep		Hoger beroep	
	Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
2014-1	6.620	5.860	890	1.180
2015-1	4.700	5.620	860	800
% verschil	↓ 29%	↓ 4%	↓ 4%	↓ 32%

Tabel 2.11 *In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) (bron: Rvdr/RvS)*

[7] In voorgaande versies van de RVK is exclusief bezwaar gerapporteerd.
[8] De aantallen in de tabel betreffen zowel hoofdpersonen als de gezinsleden en maken onderdeel uit van de aantallen VVR die in paragraaf 2.2.1 zijn toegelicht.
[9] De cijfers over de eerste helft 2013 wijken af van de cijfers zoals gerapporteerd in de RVK over de eerste helft van 2013 omdat sinds de RVK over geheel 2013 wordt gerapporteerd over in- en uitstroom en doorlooptijden inclusief voorlopige voorzieningen.

Het aantal ingediende beroepen in de reguliere toelatingsprocedure is in de eerste helft van 2015 significant lager in aantal dan in de eerste helft van 2014. Op peildatum 1 juli 2015 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd in beroepszaken 23 weken.

Het aantal ingediende hoger beroepszaken is licht gedaald ten opzichte van dezelfde periode van vorig jaar. De gemiddelde doorlooptijd van hoger beroepszaken was over de eerste helft van 2015 16 weken. In dezelfde periode vorig jaar was dit nog 19 weken. Deze daling wordt onder meer veroorzaakt door een dalende voorraad waaruit minder oude zaken uitstromen die de doorlooptijd negatief beïnvloeden.
Inmiddels is er, mede door de lagere instroom dan geprognosticeerd, sprake van een stabielere werkvoorraad. Ook dit aspect draagt bij aan een verbetering van de gemiddelde doorlooptijden.

2.3 Start-up regeling

Nederland is van oudsher een land van ondernemers. Ondernemers zijn de motor van onze economie. Zij zijn een bron van vernieuwing en nieuwe banen en leveren een belangrijke bijdrage aan economische groei.
De regeling geeft ambitieuze starters uit het buitenland de kans om een tijdelijke verblijfsvergunning in Nederland aan te vragen. Met een verblijfsvergunning als 'start-up' krijgen ambitieuze starters een jaar de tijd om in Nederland een innovatieve onderneming te starten. Een voorwaarde is dat ze hierbij begeleid worden door een betrouwbare begeleider (facilitator) in Nederland. Start-ups worden in Nederland volop ondersteund bij het uitgroeien tot succesvolle ondernemingen. Dat is goed voor de ondernemer, maar ook voor de werkgelegenheid en de economie. Na een jaar kan de startende ondernemer zijn verblijfsvergunning verlengen op grond van de regeling voor zelfstandig ondernemers.

De regeling is per 1 januari 2015 in werking getreden. De regeling wordt positief ontvangen. Nationaal als internationaal is er veel belangstelling voor. Nederland is wereldwijd een van de weinige landen die een toelatingsregeling kent voor start-ups en heeft daarmee een unique selling point.
Het eerste half jaar van 2015 zijn er 40 aanvragen ingediend en zijn er 10 verblijfsvergunningen verleend. Vreemdelingen met een verblijfsvergunning als 'start-up' komen uit Canada, Rusland, Nieuw-Zeeland, Oekraïne, Macedonië en de Verenigde Staten.

3
Asiel

3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag?

Een vreemdeling die in Nederland bescherming wil vragen omdat hij in zijn eigen land gevaar loopt, kan een asielaanvraag indienen bij de IND. De IND behandelt de asielaanvragen in eerste instantie in de algemene asielprocedure (AA) van 8 dagen. Als meer tijd nodig blijkt, wordt de aanvraag verder behandeld in de verlengde asielprocedure (VA). Tweede en volgende asielaanvragen behandelt de IND in beginsel in de eendagstoets asiel, nadat de asielzoeker zich eerst schriftelijk heeft gemeld.

Wanneer de IND de aanvraag afwijst kan de vreemdeling hiertegen beroep aantekenen bij de rechtbank en eventueel vervolgens hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Een vreemdeling kan na afwijzing van zijn asielaanvraag redenen hebben om een nieuwe aanvraag in te dienen. Nadat de vreemdeling de IND hier schriftelijk van in kennis heeft gesteld, kan hij een tweede of volgende asielaanvraag indienen. Gedurende de asielprocedure verzorgt het COA de opvang van de vreemdeling. Als de IND de aanvraag inwilligt, ontvangt een vreemdeling een verblijfsvergunning asiel. Hij of zij verruilt de opvang dan voor een huis dat één van de Nederlandse gemeenten aan hem toewijst. Op het moment dat een vreemdeling een afwijzing ontvangt op zijn aanvraag, wordt het dossier overgedragen aan de DT&V die start met een terugkeertraject. Met de onherroepelijke afwijzing vervalt het recht op opvang.

3.2 Kerncijfers

3.2.1 Aanvragen en beslissingen

De asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen asielaanvragen. Dit betreft zowel eerste aanvragen (inclusief geboorten) als tweede en volgende. Ook nareizende gezinsleden van houders van een zelfstandige asielvergunning worden als asielinstroom meegeteld. Ook zij leggen beslag op de opvangcapaciteit van het COA.

Het totale aantal asielaanvragen is in de eerste helft van 2015 met 8% gestegen in vergelijking met dezelfde periode in 2014 (zie tabel 3.1). Deze stijging kan worden toegeschreven aan het toenemende aantal nagereisde gezinsleden van vergunninghouders. Dit aantal nam met 155% sterk toe ten opzichte van de eerste helft van 2014. Daarentegen nam zowel het aantal eerste asielaanvragen als het aantal herhaalde aanvragen af met respectievelijk 16% en 9%. Mogelijke verklaring voor de daling van herhaalde asielaanvragen (zie ook figuur 3.1[10]) is de efficiencyslag die de IND de afgelopen jaren heeft doorgevoerd, waaronder de invoering van de eendagstoets. Deze procedure heeft als doel om het indienen van kansarme vervolgaanvragen te ontmoedigen. Ook het hoge inwilligingspercentage zorgt voor minder herhaalde aanvragen.

	Totaal	Eerste aanvragen	Tweede en volgende aanvragen	Nareizigers
2014-1	13.420	10.440	1.140	1.840
2015-1	14.460	8.740	1.040	4.690
% verschil	↑8 %	↓ 16%	↓ 9%	↑ 155%

Tabel 3.1 *Asielinstroom inclusief nareis totaal en uitgesplitst naar type aanvraag (bron: IND)*

In de loop van 2014 is het mogelijk geworden om de groep nareizigers van de eerste asielaanvragen te onderscheiden. Figuur 3.2[11] laat deze uitsplitsing (met terugwerkende kracht tot en met 2013) zien.

In de eerste helft van 2015 werden de meeste eerste asielaanvragen door Eritreërs ingediend. Op de tweede plaats volgen de Syriërs en op de derde plaats Staatlozen. Deze Staatlozen zijn veelal Palestijnen die eveneens uit Syrië afkomstig zijn (zie figuur 3.3).

In de eerste helft van 2015 zijn 4.690 familieleden van vergunninghouders Nederland ingereisd. Figuur 3.4 laat de ontwikkeling per half jaar vanaf 2013 zien. Het hoge aantal nareizigers in de eerste helft van 2015 hangt samen met de eerdere hausse aan asielaanvragen in 2014 en het hoge inwilligingspercentage voor zowel asiel eerste aanvragen, (67%) als voor MVV-nareisaanvragen (71%).

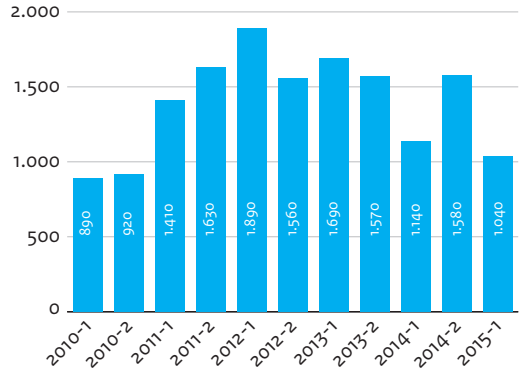

Figuur 3.1 *Aantal tweede en volgende asielaanvragen 2010 t/m 2015-1 (bron: IND)*

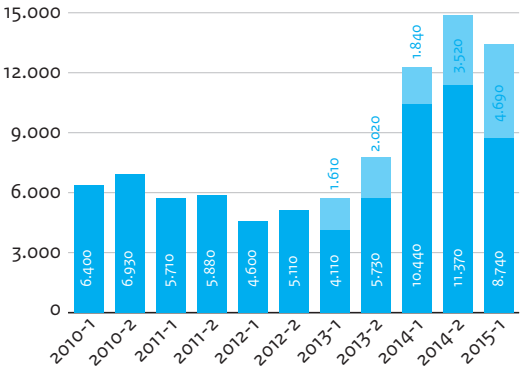

Figuur 3.2 *Aantal eerste asielaanvragen per half jaar[10] (inclusief nareis) (bron: IND)*

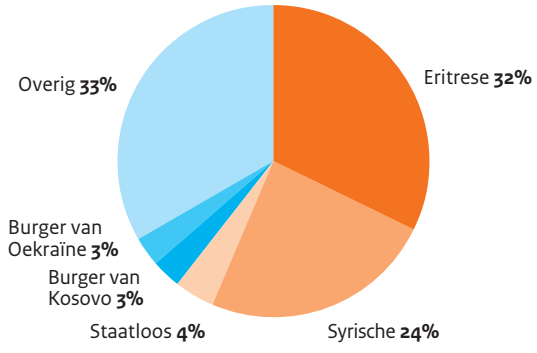

Figuur 3.3 *Top-5 nationaliteiten eerste asielaanvragen 2015-1 (bron: IND)*

[10] De cijfers van 2010 t/m 2012 zijn afkomstig uit het oude Datawarehouse (zie ook paragraaf 1.3).

[11] De cijfers van 2010 t/m 2012 zijn afkomstig uit het oude Datawarehouse (zie ook paragraaf 1.3).

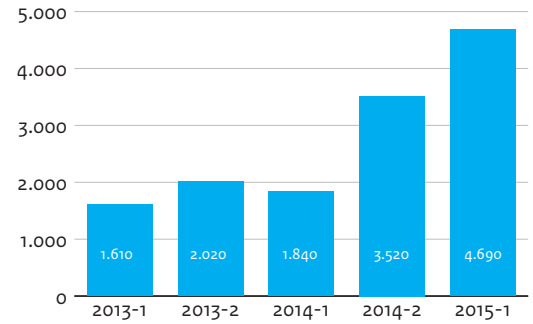

Figuur 3.4 *Ontwikkeling ingereisde familieleden van vergunninghouders asiel. (bron: IND)*

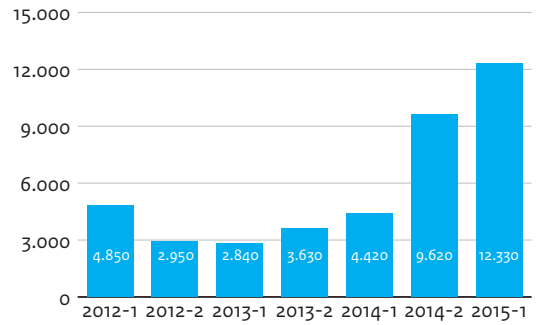

Figuur 3.5 *Aantal ingediende MVV-nareisaanvragen per halfjaar (Bron: IND[11])*

De asielvergunninghouder kan ten behoeve van één of meerdere gezinsleden een MVV-nareisaanvraag doen, of het gezinslid kan dit doen bij een ambassade in het land van herkomst. Nadat de MVV-nareisaanvraag is ingewilligd, kan het gezinslid Nederland inreizen. Tot 1 januari 2014 moest de nareiziger vervolgens een aanvraag voor een (afgeleide) asielvergunning indienen. Sinds 1 januari 2014 krijgen nareizigers de afgeleide asielvergunning (na een inwilliging op de MVV-nareisaanvraag) ambtshalve verleend. Figuur 3.5[12] laat het verloop zien van het aantal MVV-nareisaanvragen.

In de eerste helft van 2015 voldeed 71% van de afgehandelde MVV-nareisaanvragen, in eerste aanleg, aan de voorwaarden en werd ingewilligd. Nadat de MVV is ingewilligd heeft het gezinslid 90 dagen de tijd om de MVV op de diplomatieke post op te halen en daarna 90 dagen de tijd om Nederland in te reizen. Het totaal aantal inwilligingen (voor de volledigheid inclusief het aantal MVV's dat na een gegrond bezwaar is verleend) geeft daarmee een indicatie van het aantal gezinsleden van asielvergunninghouders dat naar Nederland komt. Tabel 3.2 laat zien dat het aantal inwilligingen in de rapportageperiode met 226% steeg ten opzichte van dezelfde periode in 2014. De IND heeft in de verslagperiode 84% van de MVV-nareisaanvragen binnen de wettelijke termijn beslist.

	Aantal ingediende aanvragen MVV nareis	Aantal ingewilligde aanvragen MVV-nareis, eerste aanleg + bezwaar
2014-1	4.420	2.520
2015-1	12.330	8.220
% verschil	↑179%	↑226%

Tabel 3.2 *Aantal aanvragen MVV nareis en ingewilligde MVV-nareisaanvragen (eerste aanleg en bezwaar) (Bron: IND)*

Een bijzondere categorie vluchtelingen vormt de groep die binnen het hervestigingsbeleid is geaccepteerd. Het aantal hervestigde vluchtelingen is niet inbegrepen in de asielinstroom. In de eerste helft van 2015 hebben drie missies plaatsgevonden naar de opvanglanden Thailand en Libanon (april en juni).Tabel 3.3 geeft de aantallen vluchtelingen weer die in de eerste helft van 2014 en 2015 in Nederland zijn aangekomen.

	Totaal hervestigd
2014-1	370
2015-1	150

Tabel 3.3 *Aantal hervestigde vluchtelingen (bron: IND)*

Als de IND een asielaanvraag inwilligt, krijgt de vreemdeling een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd (VVA-bep). Na vijf jaar kan de vreemdeling een VVA voor onbepaalde tijd aanvragen. Daarnaast kan de IND een verleende VVA voor bepaalde tijd opnieuw beoordelen indien daar ingevolge beleid, de situatie in het herkomstland of de individuele zaak aanleiding toe is. Het percentage afgehandelde eerste asielaanvragen binnen de wettelijke termijn lag in de verslagperiode op 95%.

[12] De cijfers t/m 2012 zijn afkomstig uit het oude datawarehouse (zie ook paragraaf 1.3).

	Totaal afgehandeld VVA	Afgehandeld VVA-bepaalde tijd	Afgehandeld Asiel vervolg
1e helft 2014	15.580	10.120	5.460
1e helft 2015	19.330	11.330	8.010
% verschil	↑24 %	↑12 %	↑47 %

Tabel 3.4 *Aantallen afgehandelde zaken, totaal en uitgesplitst naar soort (bron: IND)*

3.2.2 (Hoger) beroepen

De Vreemdelingenkamers behandelen de ingediende beroepen en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de hoger beroepen. Tabel 3.5 geeft de aantallen weer van de binnengekomen en afgehandelde (hoger) beroepszaken inclusief voorlopige voorzieningen.

		Beroep		Hoger beroep	
		Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
1e helft 2014	**Totaal**	**5.480**	**5.850**	**1.620**	**1.900**
	AA	2.600	2.570	770	850
	VA	1.630	1.880	850	1.040
	Dublin	1.250	1.410	*	*
1e helft 2015	**Totaal**	**5.450**	**5.540**	**1.520**	**1.530**
	AA	3.010	3.120	810	820
	VA	1.540	1.580	710	710
	Dublin	900	840	*	*
% verschil		**↓ 0,4%**	**↓ 5,4%**	**↓ 6,4%**	**↓ 19,1%**

Tabel 3.5 *In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) (bron: Rvdr/RvS)*

** De Dublin-zaken in hoger beroep worden niet apart weergegeven maar maken onderdeel uit van de VA- en AA-zaken in hoger beroep.*

Het aantal ingediende beroepen is in de eerste helft van 2015 nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal afgehandelde beroepen daalde met 5,4%. In de eerste helft van 2015 bedroeg de gerealiseerde gemiddelde doorlooptijd in beroep voor AA-zaken 6 weken en voor VA-zaken 24 weken. In dezelfde periode het jaar ervoor was dit respectievelijk 6 en 27 weken.

Het aantal ingediende hoger beroepszaken is in de eerste helft van 2015 6,4% lager dan in dezelfde periode in 2014. Het aantal afgehandelde hoger beroepen daalde met 19,1%. Voor de hoger beroepszaken gold over de eerste helft van 2015 een gemiddelde doorlooptijd van 11 weken voor AA-zaken en 18 weken voor VA-zaken. In dezelfde periode vorig jaar was dit nog respectievelijk 10 en 17 weken.

3.2.3 Opvang

Gedurende de behandeling van de asielaanvraag heeft de asielzoeker recht op opvang. Het COA verzorgt deze opvang. De duur van de opvang, en daarmee ook de bezetting, is gekoppeld aan de duur van de behandeling van de asielaanvraag en de benodigde tijd om een vergunninghouder naar een gemeente uit te plaatsen In paragraaf 3.3 wordt het uitplaatsen van vergunninghouders nader toegelicht.

Uit tabel 3.6 blijkt dat de instroom in het COA in de verslagperiode 14% hoger is dan in dezelfde periode vorig jaar. Gemeentes hebben extra inspanningen gepleegd om een grotere groep vergunninghouders (+62%) uit de opvang te laten uitstromen naar gemeenten. Toch blijft de uitstroom uit de opvang een aandachtspunt in het gehele asielproces. Het aantal vergunninghouders in de opvang is per 1 juli 2015 gestegen naar bijna 12.000 (zie tabel 3.8). De bezetting is per 1 juli de 25.000 genaderd. Dit is 29% hoger dan per 1 juli 2014, maar ten opzichte van 1 januari 2015 is de bezetting stabiel gebleven. De verdeling van de bezetting naar verblijfsduur is nauwelijks veranderd ten opzichte van vorig jaar (zie tabel 3.7).

	Ontvangen in opvang	Uitgestroomd uit opvang	Bezetting opvang	Waarvan AMV's
1e helft 2014	13.260	9.400	19.280	860
1e helft 2015	15.150	15.210	24.870	1.290
% verschil	↑ 14%	↑ 62%	↑ 29%	↑ 50%

Tabel 3.6 *Instroom, uitstroom en bezetting van de centrale opvang, inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties (bron: COA; peildatum 1 juli 2014 en 2015)*[13]

Verblijfsduur	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar
1e helft 2014	72%	10%	6%	5%	4%	3%
1e helft 2015	75%	13%	3%	3%	2%	4%

Tabel 3.7 *Percentage personen in de centrale opvang (inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties) naar verblijfsduur in januari 2015 (bron: COA; peildatum 1 juli 2014 en 2015)*

	Vergunninghouders in opvang
1e helft 2014	5.600
1e helft 2015	11.960
% verschil	↑ 114%

Tabel 3.8 *Bezetting vergunninghouders in de centrale opvang (bron: COA; peildatum 1 juli 2014 en 2015)*

[13] Op peildatum 1-1-2015 bedroeg de bezetting 24.470

3.2.4 Asielinstroom in de Europese Unie van januari 2014 tot en met juni 2015

In de voorgaande RVK is een overzicht weergegeven van het totale aantal asielaanvragen[14] in de EU in de periode januari-november 2014. Afgezien van het feit dat het jaar niet volledig was, waren de Nederlandse cijfers destijds nog niet in Eurostat gecorrigeerd voor nareis. Onderstaand volgen twee tabellen. Tabel 3.10 omvat het gehele jaar 2014, terwijl tabel 3.11 de cijfers over de maanden januari-juni 2015 weergeeft.

Volgens de gecorrigeerde cijfers is Nederland in 2014 op de achtste plaats geëindigd in de top-10 van bestemmingslanden van de EU (tabel 3.10). Duitsland voert de lijst van bestemmingslanden aan, gevolgd door Zweden, Italië en Frankrijk.

In de eerste zes maanden van 2015 is deze rangorde veranderd. Duitsland voert nog steeds de lijst aan, gevolgd door Hongarije, Frankrijk, Italië en Zweden. Nederland staat op de negende plaats. Deze ontwikkeling hangt onder meer samen met de hoge instroom van Kosovaren, waar vooral Duitsland en Hongarije in deze periode mee te maken hebben gehad. Zweden is gedaald op de lijst, omdat Syriërs in mindere mate in Zweden een asielaanvraag indienen.

De cijfers ten aanzien van Hongarije kunnen wel een vertekend beeld geven, omdat veel asielaanvragen in Hongarije worden ingetrokken, waardoor het land niet meer zorg hoeft te dragen voor het afhandelen van de ingetrokken asielaanvragen. Het aantal ingetrokken asielaanvragen in Hongarije bedroeg in de periode januari-juni 2015 35.040, waarvan 15.440 door Kosovaren. In totaal zijn in deze periode in alle lidstaten bij elkaar 57.765 asielaanvragen ingetrokken.

Opvallende stijgers in de periode januari-juni 2015 ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar zijn: Hongarije (+1128%), Oostenrijk (+213%) en Duitsland (+120%). Nederland registreerde juist een daling van -16%. De gemiddelde stijging over alle lidstaten was +78%.

De meest voorkomende herkomstlanden in de periode januari-juni 2015 voor de gehele EU zijn: Syrië (17%), Kosovo (15%) Afghanistan (10%), Albanië (6%), Irak (5%), Servië (4%), Pakistan (3%), Eritrea (3%) en Oekraïne (3%). Vanuit EU-perspectief kan het volgende worden geconcludeerd over de asielinstroom van de voor Nederland belangrijkste herkomstlanden:

- Syriërs vragen vooral asiel aan in Duitsland (41% van de 76.800 Syrische asielaanvragen in de EU+), Hongarije (14%), Oostenrijk (10%), Zweden (10%), Bulgarije (4%), Spanje (4%), Nederland (3%), België (2%), Griekenland (2%), Denemarken (2%) en Frankrijk (2%). In 2014 concentreerde de Syrische instroom zich veel meer in twee landen (Duitsland en

[14] Met de term asielinstroom wordt in deze paragraaf gedoeld op de totale asielinstroom van derdelanders (eerste, tweede en volgende aanvragen). Er wordt niet apart over eerste en tweede en volgende aanvragen gerapporteerd omdat een aantal EU-lidstaten daartoe nog niet in staat is. In deze paragraaf is gebruik gemaakt van de Eurostatdatabase (volgens de definities van de EU Verordening Migratiestatistiek 862/2007). Dit kan kleine verschillen opleveren ten opzichte van de nationale cijfers, aangezien Eurostat gebruik maakt van afgeronde cijfers (op vijftallen). De Europese cijfers lopen altijd enige maanden achter bij de nationaal beschikbare gegevens, daarom kan alleen nog tot en met april 2015 gerapporteerd worden.

Zweden) en stond Nederland op de derde plaats. Dit verklaart ook de hierboven genoemde daling van de Nederlandse totale instroom.

- De Eritrese asielinstroom kwam pas in de maanden mei en juni op gang. De Eurostat-cijfers laten zien dat Eritreërs in de periode januari-juni 2015 vooral in Zwitserland asiel aanvragen (21% van de 17.780 Eritrese asielaanvragen in de EU+), Duitsland (19%), Zweden (19%), Nederland (16%) het Verenigd Koninkrijk (8%) en Noorwegen (6%).

Van januari 2015 tot en met juni 2015 ontving Hongarije de meeste asielaanvragen per 1.000 inwoners (6,75), gevolgd door Oostenrijk (3,33) en Zweden (3,01). In dezelfde periode ontving Nederland 0,58 asielaanvragen per 1.000 inwoners. Nederland staat hiermee op de elfde plaats. Het EU-gemiddelde was 0,85. Zoals eerder gemeld, geeft het Hongaarse cijfer wel een vertekend beeld door het hoge aantal intrekkingen.

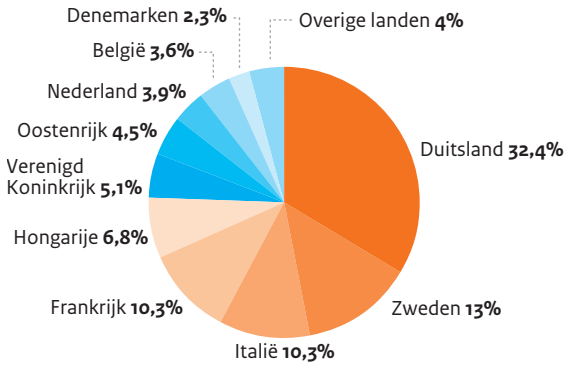

Figuur 3.6 *Top-10 lidstaten totale asielaanvragen in de EU, (januari 2014-december 2014). Bron: Eurostat 15/07/2015.*

EU-lidstaat	aantal asielaanvragen	% asiel v/h totaal	inwoners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asielaanvragen per 1.000 inwoners
Duitsland	202.815	32,4%	80,8	15,9%	2,5
Zweden	81.330	13,0%	9,6	1,9%	8,5
Italië	64.635	10,3%	60,8	12,0%	1,1
Frankrijk	64.310	10,3%	65,8	13,0%	1,0
Hongarije	42.780	6,8%	9,9	2,0%	4,3
Verenigd Koninkrijk	31.945	5,1%	64,3	12,7%	0,5
Oostenrijk	28.065	4,5%	8,5	1,7%	3,3
Nederland	24.530[15]	3,9%	16,8	3,3%	1,5
België	22.855	3,6%	11,2	2,2%	2,0
Denemarken	14.710	2,3%	5,6	1,1%	2,6
Bulgarije	11.085	1,8%	7,2	1,4%	1,5
Griekenland	9.440	1,5%	10,9	2,2%	0,9
Polen	8.025	1,3%	38	7,5%	0,2
Spanje	5.610	0,9%	46,5	9,2%	0,1
Finland	3.630	0,6%	5,5	1,1%	0,7
Cyprus	1.745	0,3%	0,9	0,2%	1,9
Roemenië	1.545	0,2%	19,9	3,9%	0,1
Ierland	1.450	0,2%	4,6	0,9%	0,3
Malta	1.350	0,2%	0,4	0,1%	3,4
Luxemburg	1.145	0,2%	0,5	0,1%	2,3
Tsjechië	1.150	0,2%	10,5	2,1%	0,1
Kroatië	460	0,1%	4,2	0,8%	0,1
Portugal	440	0,1%	10,4	2,1%	0,0
Litouwen	430	0,1%	2,9	0,6%	0,1
Slovenië	390	0,1%	2,1	0,4%	0,2
Letland	370	0,1%	2	0,4%	0,2
Slovakije	325	0,1%	5,4	1,1%	0,1
Estland	155	0,0%	1,3	0,3%	0,1
Totaal	626.710	100%	506,8	100%	1,2

Tabel 3.9 *Totaal aantal door derdelanders ingediende asielaanvragen in de EU (januari 2014 tot en met december 2014) Bron: Eurostat 15/07/2015.*

[15] Nareis is hier niet inbegrepen.

EU-lidstaat	aantal asielaan-vragen	% asiel v/h totaal	inwoners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asiel-aanvragen per 1.000 inwoners
Duitsland	171.735	39,72%	80,8	15,9%	2,13
Hongarije	66.785	15,45%	9,9	2,0%	6,75
Frankrijk	32.155	7,44%	65,8	13,0%	0,49
Italië	30.535	7,06%	60,8	12,0%	0,50
Zweden	28.940	6,69%	9,6	1,9%	3,01
Oostenrijk	28.310	6,55%	8,5	1,7%	3,33
Verenigd Koninkrijk	14.990	3,47%	64,3	12,7%	0,23
België	11.695	2,71%	11,2	2,2%	1,04
Nederland	9.735[16]	2,25%	16,8	3,3%	0,58
Bulgarije	7.330	1,70%	7,2	1,4%	1,02
Spanje	6.655	1,54%	46,5	9,2%	0,14
Griekenland	6.240	1,44%	10,9	2,2%	0,57
Polen	4.130	0,96%	38	7,5%	0,11
Denemarken	4.065	0,94%	5,6	1,1%	0,73
Finland	2.610	0,60%	5,5	1,1%	0,47
Ierland	1.480	0,34%	4,6	0,9%	0,32
Cyprus	920	0,21%	0,9	0,2%	1,02
Malta	810	0,19%	0,4	0,1%	2,03
Tsjechië	780	0,18%	10,5	2,1%	0,07
Roemenië	735	0,17%	19,9	3,9%	0,04
Luxemburg	570	0,13%	0,5	0,1%	1,14
Portugal	430	0,10%	10,4	2,1%	0,04
Letland	155	0,04%	2	0,4%	0,08
Litouwen	135	0,03%	2,9	0,6%	0,05
Estland	115	0,03%	1,3	0,3%	0,09
Kroatië	100	0,02%	4,2	0,8%	0,02
Slovenië	100	0,02%	2,1	0,4%	0,05
Slowakije	105	0,02%	5,4	1,1%	0,02
Totaal	432.345	100%	506,8	100%	0,85

Tabel 3.10 *Totaal aantal door derdelanders ingediende asielaanvragen in de EU (januari 2015 tot en met juni 2015) Bron: Eurostat 25/09/2015.*

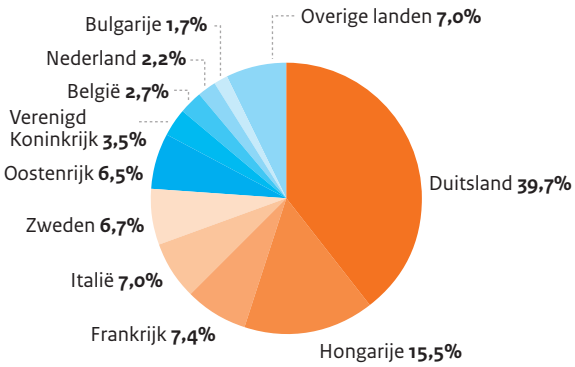

Figuur 3.7 *Top-10 lidstaten totale asielaanvragen in de EU, (januari 2015-juni 2015). Bron: Eurostat.*

3.3 Platform Opnieuw Thuis

Net als in de eerste helft van 2014 is de asielinstroom hoog en loopt deze vanaf het voorjaar op. Sinds mei dit jaar zien we een sterke stijging van met name eerste asielaanvragen uit Syrië en Eritrea waar veel mensen, vanwege de ernstige mensenrechten- en veiligheidssituatie, op de vlucht zijn geslagen. Daarnaast stijgt sinds mei ook het aantal nareizigers - met name uit Syrië - fors. Deze situatie stelt de betrokken medewerkers binnen en buiten de vreemdelingenketen opnieuw voor een grote uitdaging.

Zo is het tijdelijk onderdak bieden aan deze mensen voor het COA momenteel een grote opgave. Ook aan het einde van het opvangproces ontstaat frictie. Veel asielzoekers krijgen momenteel een (tijdelijke) verblijfsvergunning. Zij mogen hier blijven en gaan deel uitmaken van onze maatschappij. Dat begint met het vinden van een eigen huis.

[16] Nareis is hier niet inbegrepen.

De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om voor deze mensen huisvesting aan te bieden als een vergunning is verleend. De hoge huisvestingstaakstelling stelt gemeenten voor grote problemen. Om de gemeenten te helpen bij het oplossen van deze problemen is er eind 2014 een "Platform Huisvesting Vergunninghouders" opgericht, wat later hernoemd is tot Platform Opnieuw Thuis.
Het Platform is een samenwerkingsverband van gemeenten, woningcorporaties, provincies, COA, Aedes, VNG, IPO, Platform 31 en ministeries SZW, V&J en BZK.

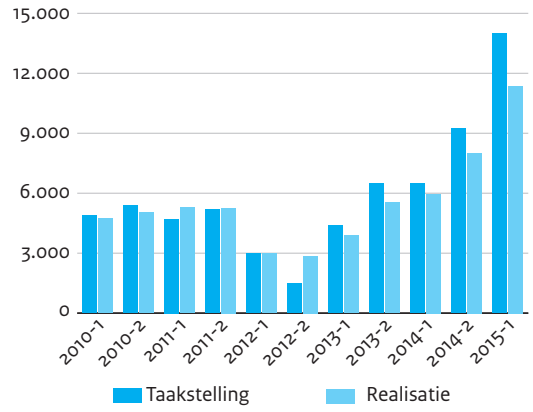

Figuur 3.8 *Taakstelling en realisatie van eerste helft 2010 t/m eerste helft 2015. Bron: COA*

Gedurende geheel 2015 moeten circa 31.500 vergunninghouders gehuisvest worden, dit is inclusief opgelopen achterstanden.
De onderstaande figuur laat zien dat de gemeenten in de eerste helft van 2015 heel veel meer vergunninghouders hebben gehuisvest ten opzichte van voorgaande jaren, wat echter nog onvoldoende is geweest. De netto opgelopen achterstand betreft per 1 juli 2015 bijna 5.300 vergunninghouders. Hierdoor zullen er in de tweede helft van 2015 circa 20.200 vergunninghouders gehuisvest moeten worden.

De snelle huisvesting van vergunninghouders is van groot belang is. Niet alleen om hun verdere integratie in de Nederlandse maatschappij te bevorderen maar ook om de plekken in de centrale opvang beschikbaar te houden voor de opvang van asielzoekers. Bijna de helft van de opvangplekken wordt momenteel bezet door vergunninghouders. Deze opvangplekken in AZC's zijn hard nodig om de toestroom aan asielzoekers te huisvesten.

4
Geweigerd aan de grens

4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden?

Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole. Deze grenscontrole wordt uitgevoerd door de KMar of, in het havengebied Rotterdam, door de Zeehavenpolitie (ZHP). Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengen-buitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook, haventerreinen en luchthavens, teneinde illegale grensoverschrijding en criminaliteit buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in beginsel de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.

De groep toegangsgeweigerden valt uiteen in de volgende categorieën:

- Vreemdelingen die direct na weigering terugreizen op een claim bij de aanvoerende luchtvaartmaatschappij of rederij.
- Vreemdelingen die terugkeren na afhandeling van een strafrechttraject. Indien sprake is van een straf van langer dan vier maanden, dan draagt de KMar de zaak over aan de DT&V.
- Vreemdelingen die direct na aankomst aan de buitengrens te kennen geven een asielaanvraag in te willen dienen. De KMar/ZHP draagt hun zaak over aan de IND.[17] Als na de algemene asielprocedure nog nader onderzoek nodig is, worden zij toegelaten tot het grondgebied. Voor gezinnen met minderjarige kinderen, die te kennen geven een asielaanvraag in te dienen geldt een aparte werkwijze. Zij krijgen aan de grens een gezinsscreening[18]. Indien uit de gezinscreening blijkt dat er geen sprake is van een ongeloofwaardige familieband, dan wel van vermoedens van kindersmokkel en mensenhandel en signalen van schending van de openbare orde, worden zij toegelaten tot het grondgebied en doorverwezen naar het aanmeldcentrum in Ter Apel om de asielprocedure te doorlopen. In geval van (een vermoeden van) mensenhandel worden de ouders in

[17] Vanaf 20 juli 2015 is de procedurerichtlijn van kracht waarbij de grensweigering in geval van een asielaanvraag wordt uitgesteld of opgeschort.

[18] De grensscreening wordt sinds 1 september 2014 uitgevoerd, (Tweede Kamer 2013-2014, 19 637, nr. 1827).

grensdetentie geplaatst en worden de minderjarige kinderen onder voogdij geplaatst. Alleenstaande minderjarige asielzoekers worden nooit in grensdetentie geplaatst.

- Vreemdelingen voor wie directe terugkeer niet mogelijk is. De KMar/ZHP draagt hun zaak over aan de DT&V. De KMar en de DT&V hebben specifieke afspraken gemaakt over, onder andere, vreemdelingen zonder geldige reispapieren, vreemdelingen met medische problematiek of alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) (deze categorie is niet opgenomen in tabel 4.1).

4.2 Kerncijfers

	Instroom	Afhandeling	
	Toegangsgeweigerden	Direct terug	Asielaanvraag
2014-1	1.910	1.070	600
2015-1	1.530	1.100	320
% verschil	↓ 17%	↑ 3%	↓ 43%

Tabel 4.1 *Aantallen instroom en afgehandelde zaken, totaal en uitgesplitst naar soort (bron: KMar/ZHP)*

Figuur 4.1 geeft de top-5 nationaliteiten weer voor de categorie 'reguliere weigering'. Dit zijn alle geweigerde vreemdelingen, uitgezonderd die vreemdelingen die direct aansluitend asiel aanvragen. Van deze laatste groep is in figuur 4.2 de top-5 nationaliteiten gegeven. De vergelijking van beide figuren laat de compleet andere samenstelling van de groepen zien.

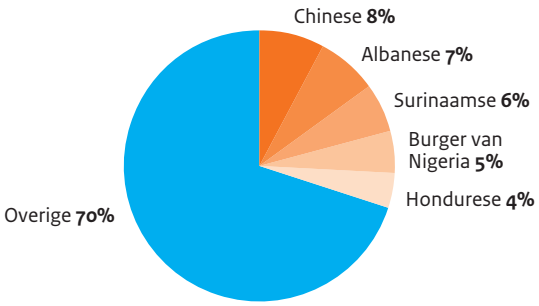

Figuur 4.1 *Top-5 nationaliteiten toegangsgeweigerden 2015-1 (exclusief personen die asiel aanvragen) (bron: KMar/ZHP)*

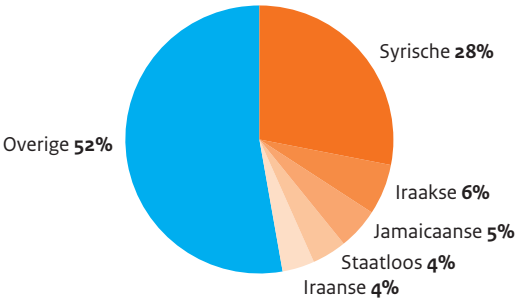

Figuur 4.2 *Top-5 nationaliteiten asielaanvragen na toegangsweigering 2015-1 (bron: KMar/ZHP)*

5
Toezicht op legaal verblijf

5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek?

De Politie en de KMar voeren toezichtstaken uit in het kader van het bestrijden van illegaliteit in de vorm van binnenlands toezicht. Dit betreft ook (mobiel) toezicht nabij de binnengrenzen en (mobiel) toezicht op de haventerreinen. Binnenlands vreemdelingentoezicht is bedoeld om (on)rechtmatigheid van een verblijf vast te stellen. Hiertoe kunnen personen worden staande gehouden en kan een identiteitsonderzoek worden verricht.
Als een persoon onrechtmatig in Nederland verblijft, moet hij vertrekken. Dat kan direct na het vaststellen van het onrechtmatig verblijf, maar vreemdelingen kunnen ook een toezichtsmaatregel opgelegd krijgen. De Politie en de KMar dragen de dossiers over aan de DT&V. In het uiterste geval kan de vreemdeling in bewaring gesteld worden. DJI draagt zorg voor de personen in vreemdelingenbewaring en de DT&V regisseert het vertrek uit Nederland. De vreemdelingen in bewaring kunnen beroep aantekenen bij de rechtbank tegen hun inbewaringstelling en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tevens kan beroep ingesteld worden bij de rechtbank tegen de voortduring van de bewaring en de eventuele verlenging van de bewaring.

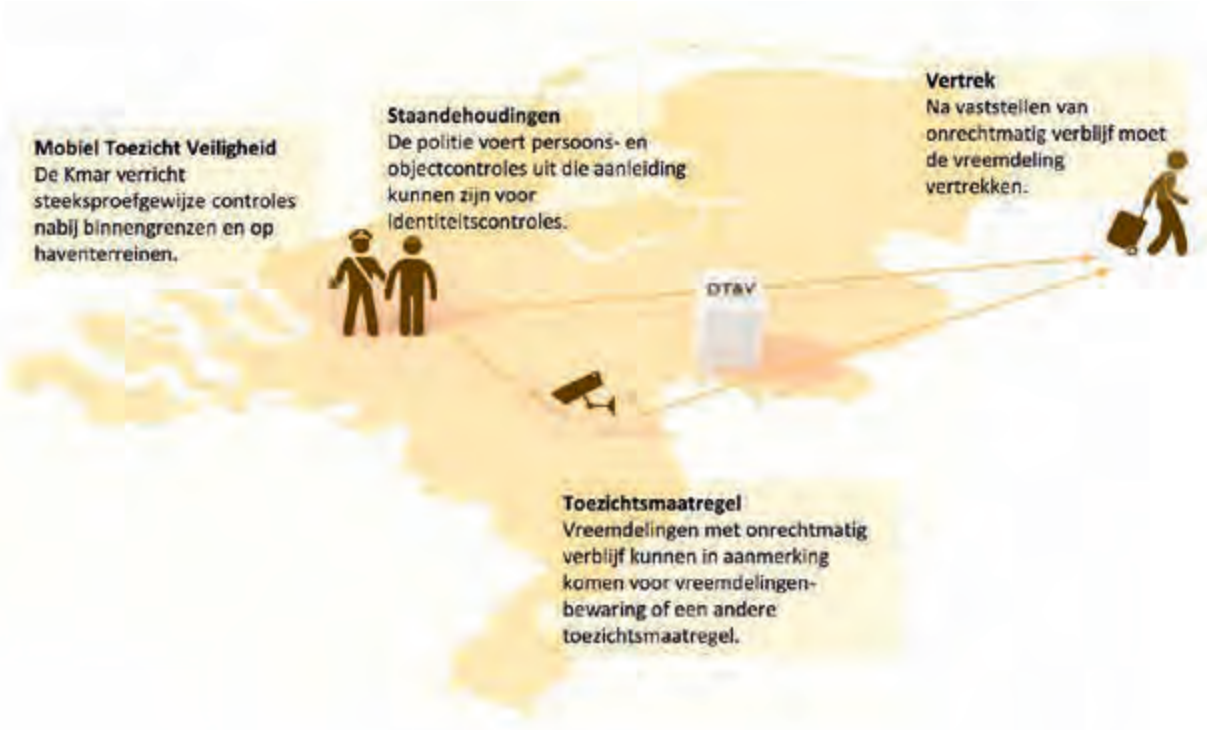

5.2 Kerncijfers

5.2.1 Mobiel Toezicht Vreemdelingen

De KMar controleert steekproefsgewijs, op basis van informatie of ervaringsgegevens, personen nabij de binnengrenzen van het Schengengebied (Mobiel Toezicht Veiligheid of MTV). Het aantal gecontroleerde personen is in de eerste helft van 2015 lager dan in 2014-1. Dit is het gevolg van een toename in de steun die de KMar verleent op andere posten, zoals het beveiligen van overheidsgebouwen. Hierdoor is minder capaciteit beschikbaar bij de MTV.

	Aantal persoonscontroles	Aangetroffen personen zonder rechtmatig verblijf
2014-1	104.320	580
2015-1	89.480	410
% verschil	↓14%	↓ 29%

Tabel 5.1 *Persoonscontroles in het kader van Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) (bron: KMar)*

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die de KMar in het kader van MTV aantreft krijgen een aanzegging Nederland zelfstandig te verlaten, reizen onder toezicht terug naar Duitsland of België of worden in voorkomende gevallen in vreemdelingenbewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek (zie tabel 5.4).

	Niet aantoonbaar vertrek (aanzegging tot vertrek na MTV)	Aantoonbaar gedwongen vertrek (directe verwijdering naar België en Duitsland)
2014-1	190	210
2015-1	110	180
% verschil	↓ 43%	↓ 16%

Tabel 5.2 *Vertrek na aantreffen zonder rechtmatig verblijf (bron: KMar)*

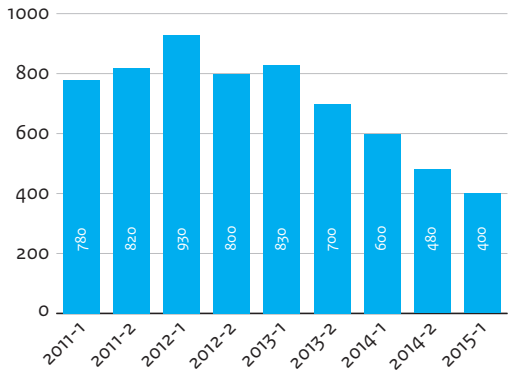

Figuur 5.1 *Aantal aangetroffen vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in het kader van MTV per halfjaar 2011-2015-1 (bron: KMar)*

5.2.2 Vreemdelingentoezicht Nationale Politie

De Politie houdt toezicht door het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Voor deze controles geldt de volgende prioritering:

- Criminele vreemdelingen (al dan niet illegaal);
- Vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken;
- Uitgeprocedeerde en/of illegaal verblijvende vreemdelingen die geen overlast veroorzaken en/of crimineel zijn.

De persoons- en objectgerichte controles kunnen aanleiding geven om een identiteitsonderzoek uit te voeren. De Politie kan naar aanleiding daarvan de vreemdeling een toezichtmaatregel opleggen ter fine van zijn of haar vertrek indien na een identiteitsonderzoek blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft, of dat de identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling nog niet vastgesteld kan worden.

	Aantal persoonscontroles	Aantal object-gerichte controles	Aantal identiteitsonder-zoeken
2014-1	2.410	2.260	5.560
2015-1	n.a [19]	1.320	4.170
% verschil	↑ %	↓ 42%	↓ 25%

Tabel 5.3 *Persoonscontroles, objectgerichte controles en identiteitsonderzoeken door de Afdeling Vreemdelingen, Identiteit en Mensenhandel (bron: NP)*

De Politie legt toezichtsmaatregelen op aan vreemdelingen die onrechtmatig in Nederland verblijven. Van de toezichtsmaatregelen is vreemdelingenbewaring het ultimum remedium; lichtere maatregelen worden opgelegd indien mogelijk.

Een belangrijke indicator voor de opbrengst van het vreemdelingentoezicht is onder andere het aantal van daaruit gestarte terugkeertrajecten. De Politie registreerde in de eerste helft van 2015 onderstaande toezichtsmaatregelen.

In de eerste helft van 2015 heeft de Politie 1.910 dossiers met toezichtsmaatregelen opgeleverd, waarvan:
- 1.050 overdrachtsdossiers aan de DT&V als gevolg van een maatregel van bewaring of vanwege strafrechtelijke detentie (VRIS);
- 190 periodieke meldplichten met een overdrachtsdossier aan DT&V;
- 50 overdrachtsdossiers aan DT&V zonder meldplicht;[20]
- 310 terugkeerbesluiten zonder overdrachtsdossier aan DT&V.[21]
- 300 bevelen terugkeerstaat EU lidstaat[22]

Ook voor 2015 is afgesproken dat de Politie in 4.000 zaken een actieve overdracht doet aan de DT&V of een andere maatregel oplegt ten behoeve van toezicht en terugkeer.
Sinds 2015 maken ook de bevelen terugkeer EU-lidstaat onderdeel uit van deze resultaatafspraak.

Op basis van de Vreemdelingenwet is het sinds 1 maart 2014 mogelijk een woning te doorzoeken zonder toestemming van de bewoner[23]. Dat geldt in het geval een ambtenaar een woning heeft betreden en daar een persoon of personen heeft staande gehouden van wie de identiteit niet onmiddellijk vastgesteld kan worden. Daarnaast moet het doorzoeken noodzakelijk zijn voor het innemen van zaken waarmee de identiteit van de perso(o)n(en) vastgesteld kan worden, zoals een identiteitsbewijs.

[19] Vanwege de overgang naar een nieuw informatiesysteem is het voor deze rapportageperiode nu niet mogelijk het aantal persoonscontroles te rapporteren.
[20] Hieronder vallen bijvoorbeeld gezinnen met schoolgaande kinderen en vaste verblijfplaats die de Politie goed in beeld heeft. Door de overdracht aan DT&V kunnen vertrekgesprekken worden gestart. Indien betrokkenen zich onttrekken aan terugkeergesprekken dan kan alsnog een meldplicht worden opgelegd.
[21] Dit betreft de doelgroep die reisdocumenten heeft en die vrijwillig terug kan keren. Deze categorie omvat zowel aantoonbaar vertrek (via de luchthaven) als niet-aantoonbaar vertrek (via de oostelijke en zuidelijke landsgrenzen), in de cijfers van de Politie is daarin geen onderscheid te zien.
[22] Dit betreffen vreemdelingen met een verblijfsrecht in een ander EU land maar die hier niet meer rechtmatig verblijven.
[23] Bij behandeling van het wetsvoorstel met de Tweede Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie heeft de Staatssecretaris toegezegd hierover halfjaarlijks te rapporteren.

Tot 1 maart 2014 mochten daartoe bevoegde ambtenaren wel een woning tegen de wil van de bewoner betreden maar mocht, in het geval de vreemdeling daar was staande gehouden, niet worden overgegaan tot doorzoeking.

In de eerste helft van 2015 heeft de Politie ruim 20 keer gebruik gemaakt van de bevoegdheid om te doorzoeken nadat de vreemdeling in de woning was staande gehouden. Dit heeft zo'n 10 keer geleid tot het aantreffen van identificerende zaken (document, goed of middel), bijvoorbeeld een agenda of sim-kaart, waarmee de identiteit van de vreemdeling kan worden afgeleid. In één geval heeft de vreemdeling, ter voorkoming van een doorzoeking, zelf een document overhandigd.
Ter vergelijking, in de tweede helft van 2014 is 10 keer gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Daarbij zijn 10 identificerende zaken aangetroffen. In die periode heeft geen enkele vreemdeling zelf iets overhandigd, waarmee het doorzoeken van de woning kon worden voorkomen. Indien de Politie een woning doorzoekt en identificerende zaken aantreft, kan dit meteen leiden tot het vaststellen van de identiteit, maar kan het ook op een later moment na verder onderzoek leiden tot resultaat.

5.2.3 Vreemdelingenbewaring

Vreemdelingenbewaring vindt plaats op basis van artikel 6 Vw2000, bij toegangsweigering van een vreemdeling aan de grens (grensdetentie), of op basis van artikel 59 Vw2000, wanneer een vreemdeling in Nederland wordt aangetroffen zonder rechtmatig verblijf. De laatste groep is het grootst.

	Instroom vreemdelingen-bewaring	Inbewaring-stelling na ID-onderzoeken NP	Inbewaring-stelling na MTV-controle[24]	Instroom AMV's
2014-1	1.420	1.090	180	10
2015-1	1.290	1.050	130	0
% verschil	↓ 9%	↓ 4%	↓ 29%	↓ 100%

Tabel 5.4 *Instroom vreemdelingenbewaring (bron: DJI/NP/KMar)*

De cijfers over vreemdelingenbewaring laten wederom een daling zien. Deze daling hangt samen met de ingezette lijn dat bewaring slechts wordt toegepast als ultimum remedium.

	Uitstroom vreemdelingenbewaring	Gemiddelde bezetting (incl. uitzetcentra)
2014-1	1.450	480
2015-1	1.430	350
% verschil	↓ 1%	↓ 28%

Tabel 5.5 *Uitstroom en bezetting vreemdelingenbewaring (bron: DJI)*

	Bewaring o.b.v. artikel 59	Bewaring o.b.v. artikel 6
< 3 maanden	930	160
3-6 maanden	220	10
> 6 maanden	110	<10

Tabel 5.6 *Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring eerste helft (bron: DJI)*

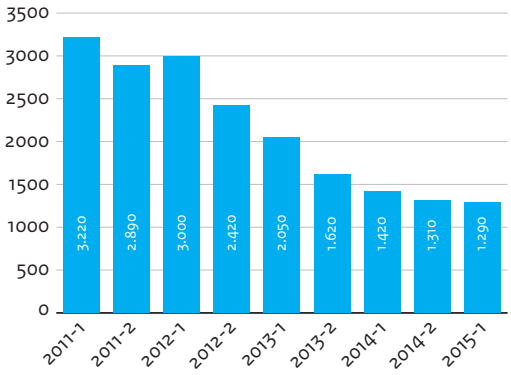

Figuur 5.2 *Instroom vreemdelingenbewaring per jaar 2011-2015-1 (bron: DJI)*

[24] Dit betreft het resultaat van MTV en is dus exclusief toegangsweigering (bron: DJI) 2015

5.3 Handhaven overtredingen licht inreisverbod

In de kabinetsreactie, op 4 augustus 2014 aan de Kamer verzonden, op de evaluatie van de terugkeerrichtlijn is toegezegd jaarlijks te rapporteren over de resultaten van de handhaving van overtreding van het lichte inreisverbod. Een vreemdeling met een licht inreisverbod die nog in Nederland verblijft, is in overtreding en kan bij staandehouding door de politie of de KMar worden beboet.
Uit de onderstaande cijfers blijkt dat het aantal opgelegde boetes in 2014 en de eerste helft van 2015 niet is gestegen ten opzichte van de jaren 2012 en 2013. Het aantal OM-afdoeningen en afdoeningen door de rechter is wel toegenomen in 2014 en de eerste helft van 2015. De politie geeft aan dat niet altijd tot beboeting kan worden overgegaan omdat andere prioriteiten voorrang hebben gekregen. Ook kan in sommige situaties de hoge werklast een belemmering vormen voor het opleggen van een boete. Indien het opleggen van een boete het vertrek van de vreemdeling in gevaar brengt, wordt voorrang gegeven aan het vertrek van de vreemdeling.

2012	2013	2014	2015-1
150	320	350	190

Tabel 5.7 *Staandehoudingen door de Politie, die te relateren zijn aan licht inreisverbod dat eerder is opgelegd door IND, KMar of Politie*

Voor het aandeel dat betrekking heeft op de IND, wordt opgemerkt dat momenteel wordt gewerkt aan het direct beschikbaar maken van de informatie voor de politie en de KMar, waardoor bij een staandehouding eenvoudig is te achterhalen of de IND eerder een inreisverbod heeft opgelegd. Nu kunnen de politie en de KMar dit alleen traceren na telefonisch contact met de IND. Zonder IND-aantallen zijn er in 2014 270 staandehoudingen en in de eerste helft van 2015 150 staandehoudingen, waarbij de KMar of de politie eerder een licht inreisverbod heeft opgelegd.

Wanneer bij het toezicht een onrechtmatig verblijvende vreemdeling met een licht inreisverbod wordt aangetroffen, bestaat de mogelijkheid om tot vervolging over te gaan.

	2012	2013	2014	2015-1
Strafbeschikkingen CJIB	<10	20	20	10
Afdoeningen door OM	<10	10	10	40
Afdoeningen door rechter	0	<10	10	20

Tabel 5.8 *Vervolging wegens overtreding licht inreisverbod*

In nagenoeg alle gevallen gaat het bij OM-afdoeningen om dagvaarding of een transactie. Voor OM- en afdoeningen door de rechter geldt dat instroom en afdoening vaak in verschillende jaren volgt.

Het is ook mogelijk dat de KMar vreemdelingen met een eerder opgelegd licht inreisverbod aantreft tijdens controles nabij de binnengrenzen van het Schengengebied (Mobiel Toezicht Veiligheid). De KMar kan dergelijk specifieke informatie echter niet uit zijn registratiesysteem halen, in de praktijk blijkt dit per jaar slechts enkele keren voor te komen.

Het aantal grensweigeringen van de KMar wegens een inreisverbod (licht of zwaar, de KMar kan het onderscheid niet maken in de registratie) is gestegen, in vergelijking met 2012 en 2013. In beide jaren zijn er slechts enkele grensweigeringen wegens een inreisverbod. In 2014 zijn dit er 110 en in de eerste helft van 2015 zijn dit er 40.

6
Vertrek

6.1 Vertrek in beeld

Wanneer een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) heeft, is vertrek de volgende stap. In het vertrekproces komen toegang, toezicht, en toelating (regulier en asiel) samen.
Onder 'vertrek' verstaat de Vreemdelingenketen het volgende:
Aantoonbaar vertrek: de vreemdeling is daadwerkelijk vertrokken Hieronder valt zowel zelfstandig vertrek onder toezicht als gedwongen vertrek:
Zelfstandig vertrek onder toezicht is het zelfstandig ondersteund vertrek van een vreemdeling, al dan niet vanuit de alternatieve toezichtmaatregelen of vreemdelingenbewaring, naar het land van herkomst dan wel een derde land waar de toegang is gewaarborgd.
Gedwongen vertrek is het vertrek van niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen met behulp van de sterke arm.Zelfstandig vertrek zonder toezicht: De vreemdeling is niet meer aanwezig op het laatst bekende adres, maar het daadwerkelijke vertrek is niet aantoonbaar. Gedacht kan worden aan een asielzoeker die zich niet meer beschikbaar houdt voor de meldplicht, een vreemdeling waarvan bij een adrescontrole blijkt dat hij of zij daar niet meer verblijft of een vreemdeling die een aanzegging heeft gehad Nederland te verlaten.

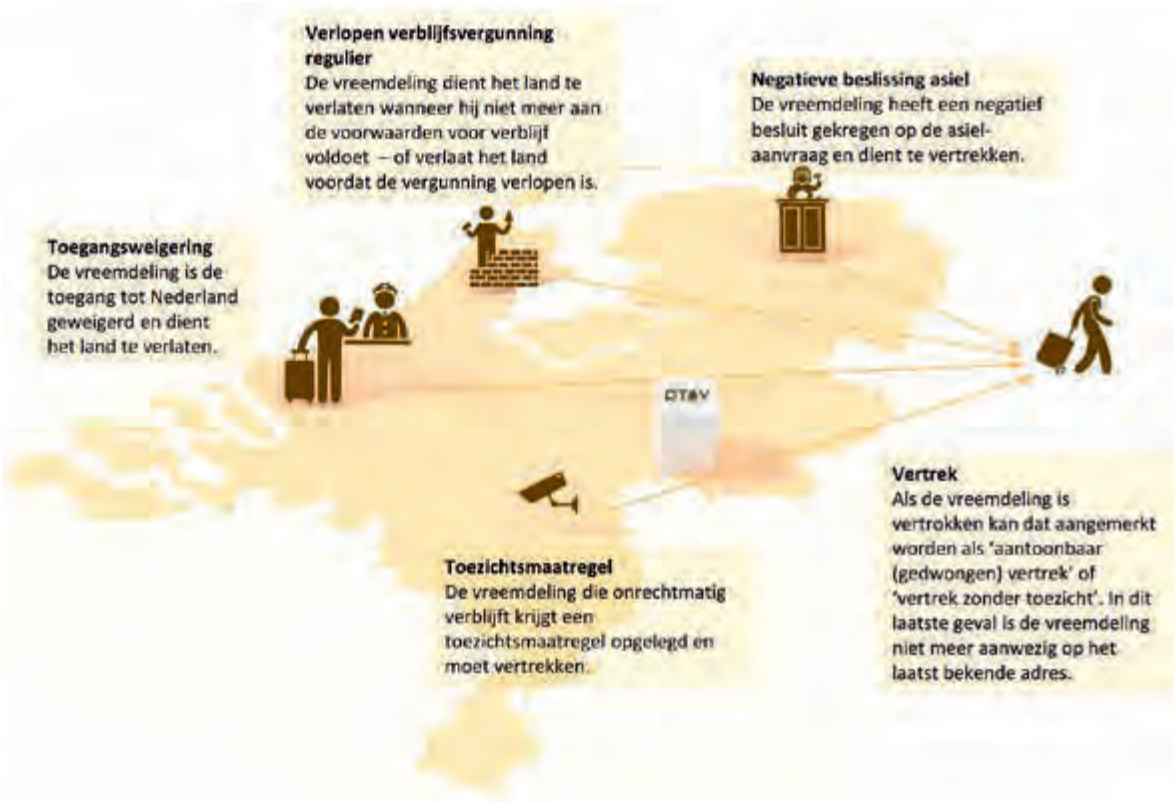

6.2 Kerncijfers

6.2.1 Ketenbreed vertrek

Het ketenbreed vertrek betreft het totaal aantal geregistreerde vertrokken vreemdelingen. Deze uitstroom bestaat onder meer uit de afgehandelde vertrekzaken door de DT&V, vreemdelingen die met hulp van IOM vertrekken en vreemdelingen die na een weigering aan de grens of nadat ze zijn aangetroffen in het kader van vreemdelingentoezicht Nederland direct verlaten.

	Vertrek totaal	Waaronder aantoonbaar		Waaronder zelfstandig zonder toezicht
		Gedwongen	Zelfstandig	
2014-1	7.890	2.150	1.920	3.820
2015-1	8.110	2.240	2.080	3.800
% verschil	↑ 3%	↑ 4%	↑ 8%	↓ 1%

Tabel 6.1 *Overzicht ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie (bron: KMI, peildatum 1 juli 2015)*

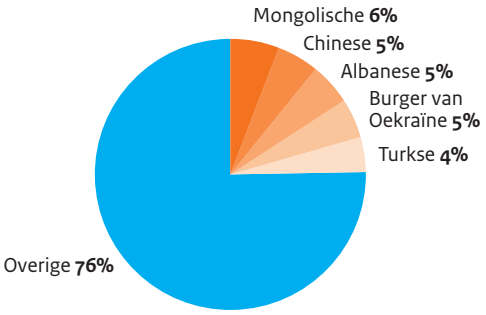

Figuur 6.1 *Top-5 ketenbreed aantoonbaar vertrek (bron: KMI, peildatum 1 juli 2015)*

De verhouding tussen aantoonbaar vertrek en zelfstandig vertrek zonder toezicht was in de eerste helft van 2015 53% aantoonbaar vertrek tegenover 47% zonder toezicht.

6.2.2 Vertrekcijfers DT&V

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) is verantwoordelijk voor zelfstandig en gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven. De DT&V krijgt met name zaken aangeleverd van de KMar, Politie en de IND voor het realiseren van vertrek.

	Instroom Totaal	Waaronder zaken van KMar	Waaronder zaken van Politie	Waaronder zaken van IND
2014-1	6.770	630	1.380	4.290
2015-1	6.350	540	1.240	4.030
% verschil	↓6 %	↓14%	↓10%	↓6 %

Tabel 6.2 *Instroom DT&V (bron: DT&V)*

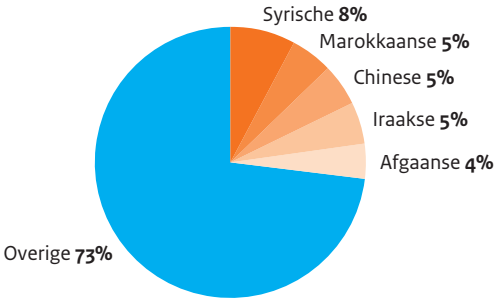

Figuur 6.2 *Top-5 ketenbreed niet-aantoonbaar vertrek (bron: KMI, peildatum 1 juli 2015)*

	Vertrek totaal[25]	Waaronder aantoonbaar		Waaronder zelfstandig zonder toezicht
		Gedwongen	Zelfstandig	
2014-1	5.080	1.070	1.310	2.700
2015-1	5.070	990	1.450	2.630
% verschil	↓ 0,3%	↓ 7%	↑ 10%	↓ 3%

Tabel 6.3 *Uitstroom vertrekzaken DT&V (bron: DT&V)*

[25] Een deel van de uitstroom uit het vertrekproces van de DT&V stroomt opnieuw het toelatingsproces in omdat de betreffende vreemdeling een herhaalde aanvraag indient. Dit is niet opgenomen in tabel 6.3.

De asielinstroom is gestegen, maar mede vanwege de aard van de asielinstroom is de instroom in het terugkeerproces lager dan in dezelfde periode van vorig jaar(6%). De uitstroom van vertrekzaken is 0,3% lager dan in de vorige rapportageperiode. Binnen de categorie aantoonbaar vertrek is ook nu weer een duidelijke verschuiving zichtbaar van gedwongen vertrek naar zelfstandig vertrek.
Een belangrijke oorzaak van de daling van het aantoonbaar gedwongen vertrek is dat er minder vreemdelingen in bewaring worden gesteld als gevolg van de inwerkingtreding van Dublin Verordening III. Deze categorie vreemdelingen kende voorheen een zeer hoog uitzettingspercentage. Thans is bij deze categorie sprake van meer zelfstandig vertrek zonder toezicht.
Procentueel gezien is het percentage aantoonbaar vertrek vanuit bewaring in de eerste helft van 2015 gedaald naar 58% ten opzichte van de eerste helft van 2014 (65%). Mede van invloed op deze lagere effectiviteit is een uitspraak van de Raad van State op 2 april 2015 die oordeelde dat er geen zicht op uitzetting bestaat naar Marokko voor vreemdelingen zonder geldige reisdocumenten. Dit heeft geleid tot de opheffing van circa 70 (lopende) inbewaringstellingen. Begin mei 2015 kon de inbewaringstelling van onrechtmatig verblijvende Marokkanen weer worden hervat.

6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM

Onder andere de DT&V wijst vreemdelingen op de mogelijkheid tot zelfstandig vertrek, gefaciliteerd door IOM en op de herintegratieondersteuning die IOM of andere NGO's na aankomst in het land van herkomst kunnen bieden. Het overgrote deel van het zelfstandig vertrek uit Nederland van de DT&V (circa 70%) betreft zelfstandig vertrek met behulp van IOM en/of andere NGO's. IOM voert op dit moment herintegratieprojecten uit voor individuen en gezinnen met een asielachtergrond, migranten met gezondheidsproblemen, slachtoffers van mensenhandel, niet-begeleide minderjarigen, migranten in een kwetsbare situatie vanwege illegaal verblijf en migranten in vreemdelingenbewaring.

In de eerste helft van 2015 heeft IOM aan 2.300 vreemdelingen informatie verstrekt over de ondersteuning bij vrijwillig vertrek. Het aantal nieuwe aanvragen bij IOM in de eerste helft van 2015 bedroeg 1.830.

In de eerste helft van 2015 zijn 1.290 personen met behulp van IOM vertrokken. In de eerste helft van 2014 waren dat 1.160 personen.
Van het totaal aantal vreemdelingen dat vertrok, had 70 procent een asielachtergrond, 6 procent een reguliere verblijfsachtergrond en 25 procent een illegale verblijfsachtergrond.
In de top vijf nationaliteiten in het IOM-vertrek van de eerste helft van 2015, is Irak niet langer sterk vertegenwoordigd. Terugkeer naar Mongolië blijft het sterkst vertegenwoordigd. Mongoliërs met een Dublinclaim zijn per 1 augustus uitgesloten van financiële en in natura herintegratie ondersteuning bij terugkeer. Het aantal terugkeerders naar Oekraïne heeft in de eerste zes maanden een stijgende lijn vertoond. Deze trend hangt samen met de asielinstroom vanuit dit land.

	Nieuwe aanvragen	Aantal personen vertrokken	Waaronder aantal vertrokken (ex-) asielzoekers
2014-1	1.550	1.160	750
2015-1	1.820	1.290	900
% verschil	↑18%	↑11%	↑20%

Tabel 6.4 *Instroom en uitstroom vertrekzaken IOM (bron:IOM)*

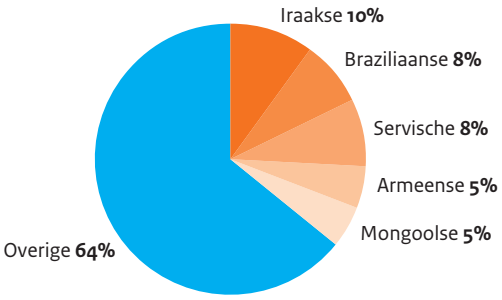

Figuur 6.3 *Top-5 nationaliteiten zelfstandig vertrek met behulp van IOM 1e helft 2015 (bron: IOM)*

6.2.4 Onderdak

De vrijheidsbeperkende locatie (VBL) is een onderdaklocatie waar met vertrekplichtige vreemdelingen (op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel) gewerkt kan worden aan vertrek. Voor (vertrekplichtige) gezinnen met minderjarige kinderen geldt dat zij in een gezinslocatie (GL) geplaatst kunnen worden totdat het vertrek is geëffectueerd, dan wel het jongste kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

	Gezinslocaties	Vrijheidsbeperkende locatie
1 juli 2014	2.060	210
1 juli 2015	1.890	180
% verschil	↓ 9%	↓ 17.6%

Tabel 6.5 *Aantal personen in gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locatie per 1 juli 2014/1 juli 2015 (bron: COA)*

De bezetting in de gezinslocaties en de vrijheidsbeperkende locatie is in de rapportageperiode gedaald ten opzichte van de vorige rapportageperiode.

Bijlage

Afkortingenlijst

AA	Algemene Asielprocedure
ACZ	Asielzoekerscentrum
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
BVV	Basisvoorziening vreemdelingen
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CO	Centrale Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
DGVz	Directeur-generaal Vreemdelingenzaken
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EU	Europese Unie
GCA	Gezondheidscentrum Asielzoekers
GGV	Gesloten Gezinsvoorziening
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
HRT	Herintegratie Regeling Terugkeer
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
KMar	Koninklijke Marechaussee
KMI	Ketenmanagementinformatie
MoMi	Modern Migratiebeleid
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid
MVV	Machtiging voorlopig verblijf
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NP	Nationale Politie
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State (de Afdeling)
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEV	Toegang en Verblijf
TWV	Tewerkstellingsvergunning
TK	Tweede Kamer
UC	Uitzetcentra
VA	Verlengde Asielprocedure
Vb2000	Vreemdelingenbesluit 2000
VBL	Vrijheidsbeperkende Locatie
Vovo	Voorlopige voorziening
VP	Vreemdelingenpolitie
VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
VV2000	Voorschrift Vreemdelingen 2000
VVA	Verblijfsvergunning Asiel (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vw2000	Vreemdelingenwet 2000
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
ZHP	Zeehavenpolitie

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

December 2015 | Publicatienr: 87728